

**L'alegria
del sacerdocí**

L'alegria del sacerdocí

Carta pastoral

MONS. JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Bisbe de Terrassa

Advent de 2009

Portada: «Bon pastor», de Josep Obiols

Projecte per al mural 1951 - Carbó sobre paper - Abadia de Montserrat

Dipòsit Legal: B-42685-2009

Disseny i impressió: I. G. Santa Eulàlia, Santa Eulàlia de Ronçana

Índex

Introducció	9
La crida de Jesús	15
1. La crida a la vida en Crist	16
2. La crida al sacerdoti	20
3. La pastoral vocacional.....	24
Perquè estiguessin amb Ell	33
1. La Formació Sacerdotal	34
2. Ambients i Protagonistes de la formació	39
3. Estar amb Ell	41
La missió	51
1. Zel evangelitzador	54
2. Centralitat de l'Eucaristia	61
3. Pare dels pobres	67
Exhortació final	75

*Als preveres i diaques, religiosos i religioses,
membres d'instituts seculars i fidels laics i laiques
de la diòcesi.*

Introducció

El passat dia 15 de juliol es van complir els 25 anys de la meva ordenació sacerdotal. M'ha semblat una bona ocasió per dedicar una carta pastoral al tema del sacerdoci i poder compartir amb tots vosaltres diverses reflexions d'aquests 25 anys, i també per aportar algunes orientacions respecte al ministeri sacerdotal i a la formació dels futurs sacerdots.

D'altra banda, el Sant Pare Benet XVI ha declarat un Any Sacerdotal per a tota l'Església amb motiu del 150 aniversari de la mort de Sant Joan Maria Vianney, el sant Rector d'Ars. La intenció d'aquesta commemoració és intensificar l'espiritualitat del sacerdot, que és la condició fonamental per la fecunditat del seu ministeri. La iniciativa del Papa és per a mi mateix —i desitjo que ho sigui per a tota la diòcesi— un motiu per oferir un any d'acció de gràcies a Déu i per valorar i demanar el do del sacerdoci, un do que Crist fa a la seva Església fins a la fi dels temps, com a expressió del seu amor.

Al llarg d'aquest any em faig ressò, una vegada més, de les paraules del Salm 15, que expressen poèticament les meves vivències: «Senyor, heretat meva i calze meu / vós m'heu triat la

possessió; / la part que m'ha tocat és deliciosa, / i m'encisa la meva heretat». Quin és el sentit més pregon d'aquestes paraules? Quan el poble d'Israel arriba a la terra promesa i es procedeix al repartiment de terres entre les diferents tribus, els levites no obtenen cap lot, perquè el Senyor ha de ser la seva porció i la seva heretat.

Els són cridats d'aquesta manera a una gran intimitat amb el Senyor —que és la font de la qual brolla una espiritualitat específica— i com porta, a la vegada, un profund agraïment. Per això el salmista continua dient: «El meu cor se n'alegra / i en faig festa tot jo, / fins el meu cos reposa confiat: / no abandonareu la meva vida enmig dels morts, / ni deixareu caure a la fossa el qui us estima. / M'ensenyareu el camí que duu a la vida: / joia i festa a desdir a la vostra presència; / al costat vostre, delícies per sempre».

Aquest salm s'ha acomplert plenament en el Crist, a qui el Pare no ha deixat caure a la fossa, sinó que l'ha elevat a la seva presència i seu a la seva dreta. La força del nostre sacerdoti i el remei davant els possibles desànimis, especialment en el nostre temps, es troba en la certesa que la fidelitat del Senyor dura per sempre. I en aquest convenciment trobarem la força moral per ser fidels al nostre sacerdoti.

Benvolguts diocesans: us convido a donar gràcies al Senyor juntament amb mi pel do que d'ell vaig rebre, i a que pregueu per mi, pels sacerdots i per les vocacions sacerdotals; us convido també a donar gràcies als nostres sacerdots pel seu treball pastoral, per la seva entrega generosa, per la fidelitat incondicional i la joia que omple el seu ministeri. En aquest any 2009 que celebrem el 150 aniversari del traspàs del sant Rector d'Ars, també celebrem el centenari de la canonització de Sant Josep Oriol, el «Doctor pa i aigua», un altre gran exemple sacerdotal. Reprenent el fil del salm 15 al qual abans fèiem referència, aquesta Carta Pastoral porta per títol «L'alegria del sacerdoti». El meu cor està ple de goig i se n'alegra com el salmista i espera gaudir d'aquesta alegria eternament a la presència del Pare, del Crist Sacerdot i de l'Esperit Sant.

M'ha semblat adient inspirar-me en l'emblemàtic text de l'evangeli de Sant Marc: «En designà Dotze, als quals donà el nom d'apòstols, perquè estiguessin amb ell, i per enviar-los a predicar» (Mc 3, 14). A partir d'aquest text, distribuïrem el contingut de la carta en tres apartats: una primera part en la qual reflexionarem sobre la crida del Senyor: la crida a la vida cristiana, la crida al sacerdoci i la pastoral vocacional. Tot seguit, contemplarem el que significa estar amb el Senyor: la formació sacerdotal, els ambients i protagonistes de la formació, i l'amistat i la intimitat amb ell. Finalment, assenyalarem tres prioritats sobre la missió del sacerdot en el moment present, tot partint de la figura de Sant Joan Maria Vianney: el zel evangelitzador, la centralitat de l'Eucaristia i el sacerdot com a «pare dels pobres».

La crida de Jesús

- La crida a la vida en Crist
- La crida al sacerdoci
- La pastoral vocacional

Els deixebles d'Emaús. Relleu de Rafael Solanic, Museu Diocesà de Barcelona.

La crida de Jesús

El descens progressiu de les vocacions sacerdotals que té lloc a Occident en els darrers temps és motiu de gran preocupació tant per als pastors com per a les comunitats eclesials. No podem evitar algunes preguntes que ens colpegen i que estan presents en l'ambient: ens trobem en un «hivern vocacional» del tot irrecuperable a Occident? El descens vocacional és un «signe dels temps» que ens indica el trànsit cap a un altre model d'Església? No serà que falta més coordinació amb la Pastoral Familiar i la Pastoral Juvenil? Ens manca potser habilitat en la pastoral vocacional? No ens faltaria tal vegada pregària i confiança en Déu?

En un sentit ampli, la paraula vocació significa la inclinació cap a una professió determinada; també fa referència al conjunt d'aptituds o qualitats que porten cap a una opció concreta, o també al paper, la tasca o la missió que una persona se sent cridada a exercir a favor dels altres. En l'àmbit religiós, indica una crida per part de Déu i la resposta de la persona. És un do de Déu que té lloc en diàleg amb l'ésser humà i que implica una resposta. Des d'un punt de vista teològic, el discurs sobre la vocació es planteja en una triple perspectiva: en primer lloc la vocació a la vida; en segon lloc, la vocació a realitzar la pròpia vida en Crist i en l'Església; per últim, les vocacions específiques en l'Església¹.

---

1. Cf. TADEUSZ BARGIEL, *Vocación*, en Diccionario Teológico Enciclopédico, Pamplona 1995, pp.1034-1036.

1. La crida a la vida en Crist

La primera vocació, es a dir la primera crida, és la crida a l'existència i a la vida. «Al principi Déu va crear el cel i la terra» (Gn 1, 1). Déu va cridar a les criatures perquè del no-res vinguessin a l'existència. També l'ésser humà va ser creat i va néixer d'aquesta manera: «Fem l'home a imatge nostra, semblant a nosaltres» (1, 26). Per tant, la primera vocació és la crida a la vida. Ara bé, l'ésser humà serà objecte d'una especial vocació: viure en comunió amb Déu, poder dialogar amb el Creador i ser cridat a col·laborar amb ell. En definitiva, és cridat a viure en una profunda i amistosa relació amb Déu a través del coneixement i l'amor.

El Concili Vaticà II ho recull en la Constitució *Gaudium et Spes*: «La raó principal de la dignitat humana consisteix en la vocació de l'home a la comunió amb Déu. Des del seu naixement, l'home és convidat al diàleg amb Déu, car només existeix pel fet que, creat per Déu per amor, és sempre conservat per amor, i només viu plenament segons veritat, si reconeix lliurement aquest amor i es dona al seu Creador»². Hi ha un desig natural de Déu que es troba inscrit en el cor de l'home. Per això, només en Déu pot saciar la seva set de transcendència, només en Déu pot trobar la veritat, el bé, la felicitat i la pau que desitja el seu cor.

Déu ens ha creat per amor i el sentit de la nostra vida es troba en viure estimats per Déu i pels altres, i en estimar a Déu i als altres tot corresponent al seu amor. D'aquesta manera podem entendre el desig humà de cercar i trobar el rostre del Senyor. Per això tal com expressa el salm 27, homes i dones de tot temps cerquen el rostre del Senyor (cf. Sal 27, 8). D'aquesta manera podem entendre que només en el Senyor es troben el repòs i la pau. Sant Agustí així ho expressa: «Ens has fet per a tu, Senyor, i el nostre cor està inquiet fins que reposi en tu»³.

---

2. CONCILI VATICÀ II, Constitució Pastoral *Gaudium et Spes*, n. 19a.

3. SANT AGUSTÍ, *Confessions*, I, 1.

En arribar la plenitud dels temps, Déu envia el seu Fill perquè vol salvar tots els homes i fer-los fills seus per adopció (cf. Ga 4, 4-5). El Fill etern del Pare s'ha encarnat, s'ha fet un de nosaltres, ha assumit la naturalesa humana fent-se en tot igual a nosaltres, llevat del pecat. Per Crist i en Crist l'ésser humà ha estat elevat a la dignitat de fill de Déu. Ell és el Redemptor de tot el gènere humà i de cada persona⁴. Juntament amb Sant Pau podem repetir: «em va estimar i es va lliurar per mi» (Ga 2, 20).

Des de la situació concreta de la persona

Crist surt a l'encontre de tota persona i es presenta com a Camí, Veritat i Vida, i vol saciar la seva set de felicitat, i vol omplir de sentit la seva existència. És per això que hem de propiciar l'encontre profund amb Crist, l'experiència de fe que revolucionarà la seva vida i la comprometrà totalment, la vivència transformadora a partir de la qual s'inicia una relació d'intimitat amb Ell i una vida radicalment nova. Aquesta és la voluntat de Déu per a tots els homes, encara que aquí ens referirem particularment als joves.

La pastoral de joventut té com a destinataris els joves en la seva situació concreta i té com a finalitat que arribin a viure en Crist⁵. L'anunci de la Bona Nova de l'Evangeli és una proposta, no pas una imposició, i ha de tenir en compte el moment històric, la situació real i les vicissituds socials de cada una de les persones. És per això que per tal d'evangelitzar el jove d'avui cal conèixer la societat en la que aquest viu i els condicionaments de la seva vida. D'altra banda, hem de tenir en compte que els joves es fan preguntes, són receptius quan tenen espais de silenci en llurs vides, són sensibles a les causes nobles i esdevenen generosos quan es demana el seu ajut.

---

4. Cf. JOAN PAU II, Encíclica *Redemptor Hominis*, Roma 1979, n. 11.

5. Cf. CONFERENCIA EPISCOPAL ESPAÑOLA, *Orientaciones sobre Pastoral de Juventud*, Madrid. 1991, nn. 28-32.

També hem de conèixer les característiques del jove postmodern i les diferents situacions en relació a la fe i la religió. Aquesta diversitat tan àmplia de persones i de situacions requereix a la vegada una gran varietat d'itineraris i de flexibilitat per adaptar-nos al subjecte concret i acompanyar-lo cercant sempre la voluntat de Déu. Només així podrem oferir una proposta amb sentit. Tots són cridats a viure la maduresa de la fe i a la participació en la comunitat cristiana. Entre el punt de partida i el punt d'arribada se situa l'acompanyament pastoral que sap respectar els processos, els ritmes de maduració i totes les variants de la vida segons l'Esperit.

Propiciar l'encontre amb Crist que transformi la vida

Així doncs, l'objectiu fonamental de la pastoral de joventut consisteix a propiciar en el jove un encontre amb Crist que transformi la seva vida i que li faci descobrir en Crist la plenitud del sentit de la seva existència. Com a conseqüència s'iniciarà un procés de conversió que portarà a una identificació progressiva amb ell, i en definitiva, a la santedat de vida. Al llarg d'aquest procés brollarà també l'experiència joiosa de pertinença a l'Església, l'anunci evangelitzador i el compromís enmig del món⁶.

Aquest esdeveniment és, per damunt de tot, obra de la gràcia de Déu, però —per la part que ens pertoca— requereix un anunci de paraula, explícit, personal i comunitari, amb naturalitat, amb la serenitat i amb la força de qui ha trobat el sentit i el camí de la seva vida. Un anunci centrat en la Persona de Jesucrist, i des del Crist en el Pare i en l'Esperit Sant, en l'Església i en els sagraments. Un anunci convençut i convincent que es complementa amb el testimoni de vida. En definitiva, un anunci que interpel·la, que suscita una resposta i que, en la força de l'Esperit, provoca la conversió.

---

6. Cf. *Ibidem*, n. 30.

Aquesta conversió es produeix en la persona receptiva a l'anunci i al testimoni de vida en Crist i provoca l'alegria desbordant de qui ha trobat el tresor de la seva vida. La icona emblemàtica del que significa l'encontre amb Crist té lloc de manera particular en la vida de Sant Pau. Un bon dia, camí de Damasc, el Senyor ressuscitat va irrompre en la seva existència. Aquesta trobada va canviar radicalment la seva vida, li va canviar el cor, esdevenint de perseguidor de cristians a gran apòstol de la gentilitat.

Una nova vida en Crist

D'una manera fulminant com en el cas de Sant Pau, o d'una manera progressiva i menys perceptible externament, l'experiència profunda de fe canvia la vida de la persona. I el jove que ha trobat veritablement el Senyor no ho guarda només per a ell mateix, sinó que l'eficàcia de l'encontre el porta a anunciar-lo⁷. És la lògica i la conseqüència del dinamisme de la vida nova en Crist i de la seva força desbordant.

Aquesta nova vida està plena de sentit i d'amor, i es desenvolupa en tres dimensions. En primer lloc *la vida «espiritual»* o vida de fe. Per a aquesta primera dimensió, és necessària la unió amb Crist, que es nodreix fonamentalment de l'Eucaristia, que es repara i intensifica amb el sagrament de la reconciliació; una unió amb Crist a través de la pregària, com a trobada i diàleg personal amb aquell que sabem que ens escolta i que ens estima⁸, a la llum de la Paraula de Déu, que és viva i eficaç, que penetra fins al més íntim de l'ànima i que transforma el cor (cf. Hb 4, 12).

En segon lloc, *la formació*, sempre necessària per conèixer Déu, per arribar al coneixement d'un mateix, i també de la societat en que es viu, aprofundir en la fe per poder donar raó de la pròpia fe i

---

7. Cf. JOAN PAU II, Carta Apostòlica *Novo Millennio Ineunte*, Roma 2001, n. 40.

8. Cf. SANTA TERESA D'ÀVILA, *Vida*, 8, 5.

de l'esperança, tenint en compte la vocació a la que ha estat cridat, en la qual el jove cristià ha d'aspirar a l'excel·lència. Aquesta formació ha d'estar en connexió amb el jove i amb el seu compromís apostòlic i en ella han d'estar presents els elements més genuïns de la fe i de la tradició cristiana⁹.

Finalment, *l'acció*. Una acció apostòlica que deriva del Baptisme i la Confirmació, que és conseqüència de l'enviament missioner de Jesús. El jove cristià militant és cridat a col·laborar en la construcció del Regne de Déu i fermentar evangèlicament els ambients a través del testimoni de paraula i d'una vida coherent, i és, sobretot, un testimoni fidel, un missatger de la Bona Nova que manifesta, amb el seu tarannà vital, una vivència joiosa i esperançada.

2. La crida al sacerdoci

La universal i comuna vocació a la vida en el Crist i a la santedat en el seu seguiment, s'especifica en diverses vocacions laicals¹⁰ i d'especial consagració —ministeri sacerdotal, vida religiosa, vida monacal, vida laical consagrada— així com la vocació missionera, com a dimensió transversal comuna a totes les vocacions i estats de vida. La pastoral de joventut ha d'ajudar a cada jove a descobrir la seva vocació concreta i a respondre a la crida de Déu amb generositat.

Encontre amb Crist i crida

El cor dels joves està assedegat de felicitat, i aquesta set només pot ser sadollada per Déu. Està assedegat de bondat, de bellesa, d'autenticitat, en definitiva, d'un ideal sublim capaç de satisfer el seu anhel d'infinit. En aquest camí de recerca de sentit, la trobada amb el Senyor provoca un canvi radical perquè s'ha trobat el

---

9. Cf. CONFERENCIA EPISCOPAL ESPAÑOLA, *op. cit.* n. 25.

10. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Christifideles Laici*, Roma 1988, nn. 55-56.

tesor pel qual val la pena donar-ho tot (cf. Mt 13, 44), i aquesta troballa produeix plenitud i alegria, i omple de sentit l'existència. Des d'aquest primer moment es pot considerar la possibilitat d'una vocació que comporti deixar-ho tot pel seguiment del Senyor.

Caldrà, però, que els joves aprofundeixin en l'encontre amb el Crist, i que estableixin amb ell una relació personal i intensa. La vocació al sacerdoti ministerial comença per una trobada amb el Senyor, que crida a deixar-ho tot i seguir-lo, que vol que la seva crida es perllongui en una vida d'amistat amb ell i de missió que compromet tota l'existència. La vocació és un misteri que afecta la vida de tot cristià, perquè tot cristià està cridat a la santedat, però que es manifesta amb un relleu particular en els que Crist convida a deixar-ho tot per seguir-lo compartint llur vida i missió.

La pastoral juvenil té com a finalitat última ajudar els joves a endinsar-se pel camí de la vida d'oració i del diàleg personal i profund amb el Senyor que els ha d'ajudar a escoltar la seva crida i a prendre decisions en la seva vida. La dimensió vocacional forma part de la pastoral juvenil, més encara, podem dir que l'espai natural i vital de la pastoral vocacional és la pastoral juvenil, i que la pastoral juvenil només és completa si incorpora la pastoral vocacional. La comunitat cristiana és l'àmbit que facilitarà l'encontre del jove amb Jesús, que acompanyarà el procés educatiu de la seva resposta i que l'ajudarà a correspondre a la crida de Déu¹¹.

Iniciativa de Déu i resposta de l'home

Tota vocació cristiana ve de Déu, és un do de Déu, i es fonamenta en l'elecció gratuïta i precedent de part del Pare. I tota vocació

---

11. Cf. JOAN PAU II, *Missatge en ocasió de la XXXII Jornada Mundial d'Oració per les Vocacions 1995*, n. 3.

cristiana sempre té lloc en l'Església i a través d'ella, perquè Déu ha volgut santificar i salvar els homes convocant-los i unint-los com a poble elegit, que és l'Església. Per això les vocacions neixen i s'eduquen en l'Església. Tota vocació cristiana, en les seves variades formes, és un do destinat a l'edificació de l'Església. Això es realitza d'una manera específica en la vocació sacerdotal, que és una crida, a través del sagrament de l'Orde rebut en l'Església, a posar-se al servei del Poble de Déu amb una peculiar pertinença i configuració amb Jesucrist¹².

La història de tota vocació cristiana i particularment de la vocació sacerdotal, és la història d'un diàleg inefable entre Déu i l'home, entre l'amor de Déu que crida i la llibertat de l'home que respon. Aquest model de crida i de resposta, d'iniciativa de Déu i de llibertat responsable de l'home, apareix sempre en les escenes vocacionals al llarg de la Sagrada Escriptura i de la història de l'Església. Ara bé, hem de subratllar que la iniciativa de la crida pertany sempre a Déu¹³. Això queda ben reflectit en les paraules de Jesús als apòstols: «No m'heu escollit vosaltres a mi; sóc jo qui us he escollit a vosaltres i us he confiat la missió d'anar pertot arreu i donar fruit, i un fruit que duri per sempre» (Jn 15, 16).

Aquesta iniciativa de Déu en l'acte vocacional exigeix un respecte absolut per part de les persones que col·laboren al discerniment. No hi ha lloc per les pressions o manipulacions en ordre a decantar la resposta, ni tampoc aquesta iniciativa i do de Déu poden ser substituïts per la voluntat personal. La vocació sacerdotal és un do de Déu i no un dret de l'home, i en conseqüència, no es pot considerar com un simple projecte personal, ni tampoc s'ha de buscar com una mena de promoció. El

---

12. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, n. 35.

13. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, n. 36; JUAN ESQUERDA BIFET, *Teología de la Espiritualidad Sacerdotal*, BAC, Madrid, 1976, pp. 100. 258.

sacerdoci és un misteri, un do de Déu que es rep i que es fa fructificar excloent qualsevol tipus de vanaglòria, ans al contrari, s'ha d'acollir amb gratitud i fidelitat a Déu¹⁴.

Gràcia i llibertat en diàleg

La gràcia del do de la vocació sacerdotal i la llibertat personal de la resposta, no estan en contradicció. No hi pot haver una resposta vàlida a la vocació, a la crida, si no és des de la llibertat, que el mateix Senyor respecta. La llibertat és un element essencial en el diàleg que s'estableix entre Déu i la persona. Es pot donar el cas que el Senyor cridi i la persona respongui negativament a causa de les exigències que comporta el seguiment. És el cas significatiu del «jove ric», atrapat pels seus béns materials i incapaç de seguir el Mestre que el convida a formar part del grup dels seus deixebles (cf. Mt 19, 13-30; Mc 10, 13-31; Lc 18, 15-30).

En altres ocasions és la persona qui manifesta una bona intenció i s'ofereix generosament, però no troba el beneplàcit de la voluntat de Déu. Aquest seria el cas de l'endimoniat que Jesús ha guarit en el territori dels gerasencs (cf. Mc 5, 1-20) i que demana al Mestre formar part del grup dels seus. En aquest cas el Senyor no accedeix, i en canvi l'encomana una altra missió important: retornar a casa seva i donar testimoni de tot el que el Senyor ha obrat en ell, suscitant l'admiració en els seus oients.

La situació ideal es dona quan coincideixen les dues voluntats: la de Déu que crida i la de la persona que respon positivament des de la seva llibertat. És el cas dels apòstols. Sant Marc narra la crida dels quatre primers deixebles (cf. Mc 4, 18-21) de forma breu i significativa. La resposta de Pere i Andreu, la de Jaume i Joan, serà immediata: deixant les xarxes, les barques i la família, van seguir Jesús.

---

14. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, n. 36.

3. La pastoral vocacional

La pastoral vocacional és una activitat que s'insereix en la pastoral ordinària de cada Església particular. Es tracta d'una dimensió essencial de la pastoral de l'Església, i per tant, de la seva vida i de la seva missió. La seva finalitat és tenir cura del naixement, el discerniment i l'acompanyament de les vocacions¹⁵. La pastoral vocacional, per tant, neix i és conseqüència de la vida de l'Església i està al seu servei.

El camí de les mediacions

La vocació és un misteri inefable i particular que implica la relació que Déu estableix amb l'home en el profund del seu cor, i del que espera una resposta. Aquest misteri es realitza en comunió amb l'Esperit de Jesús que és present i operant en l'Església, i en la vocació de cada sacerdot. El camí habitual en tota vocació és que el Senyor se serveixi de mediacions, de persones que faciliten el procés i que propicien l'encontre.

No s'han de menystenir aquests mitjans humans que han de conrear «la llavor preciosa de la vocació que Déu Nostre Senyor sembla abundantament en els cors generosos de tants joves»¹⁶. Ara bé, com hem de treballar perquè aquesta mediació sigui realment fructífera, és a dir, com evitar que aquesta tasca de mediació i de col·laboració, es transformi en una subtil manipulació de la persona perquè segueixi la nostra voluntat en lloc d'ajudar-la a trobar la voluntat de Déu. I, al mateix temps, com evitar el perill de l'extrem oposat, és a dir, ometre qualsevol tipus de proposta vocacional, tot pensant que podria «violentar» la llibertat de la persona. D'aquesta manera, en el fons, acabem desentenent-nos del nostre deure de treballar per les vocacions o fins i tot arribem a desanimar-les en el possible entusiasme per la vida sacerdotal.

---

15. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, n. 34.

16. PIUS XI, Encíclica *Ad Catholici Sacerdotii*, Roma 1935, n. 62.

A l'Exhortació Apostòlica *Pastores dabo vobis* trobem un criteri orientador: «En el servei a la vocació sacerdotal i al seu itinerari, o sigui al naixement, al discerniment i a l'acompanyament de la vocació, l'Església pot trobar un model en Andreu, un dels primers deixebles que seguiren Jesús. És ell mateix el qui va explicar al seu germà el que havia passat: "Hem trobat el Messies" (que vol dir Crist o Ungit) (Jn 1, 41). I la narració d'aquest 'descobriment' obre el camí a l'encontre: "El dugué, doncs, a Jesús" (Jn 1, 42). No hi ha cap dubte sobre la iniciativa absolutament lliure ni sobre la decisió sobirana de Jesús: és Jesús qui crida Simó i li dona un nou nom: "Jesús, mirant-se'l, va dir: 'Tu ets Simó, el fill de Joan; tu seràs anomenat Quèfes' (que significa Pere)" (Jn 1, 42). Però també Andreu ha tingut la seva iniciativa: ha afavorit l'encontre del seu germà amb Jesús»¹⁷.

Aquesta acció que porta a terme Andreu amb el seu germà Pere de «portar-lo a Jesús» és la clau, el mètode, «el nucli de tota la pastoral vocacional de l'Església, amb la qual pren cura del naixement i del creixement de les vocacions, servint-se dels dons i de les responsabilitats, dels carismes i del ministeri rebuts del Crist i del seu Esperit. L'Església, com a poble sacerdotal, profètic i reial, està compromesa a promoure i a ajudar el naixement i la maduració de les vocacions sacerdotals amb la pregària i la vida sacramental, amb l'anunci de la Paraula i l'educació en la fe, amb la guia i el testimoniatge de la caritat»¹⁸.

Àmbits per a propiciar l'encontre amb el Crist i la seva crida

Els moments essencials de la pastoral vocacional es troben en la pregària i en la celebració de la litúrgia¹⁹. La pregària, la meditació

---

17. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, n. 38.

18. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, n. 38; cf. MAURIZIO COSTA, *El acompañamiento espiritual*, en ARZOBISPADO DE SEVILLA, *La formación del sacerdote del tercer milenio (Simposio de Formación Sacerdotal)*, Sevilla 1999, p. 268.

19. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, nn. 34. 38; OBRA PONTIFICIA PARA LAS VOCACIONES ECLESIASTICAS, *Nuevas vocaciones para una nueva Europa*, Roma 1997, n 27.

de la Paraula de Déu i la celebració dels Sagraments constitueixen l'espai ideal perquè cadascú pugui descobrir la veritat del seu ésser i la voluntat de Déu en la seva vida. En el silenci interior, en l'escolta de la Paraula, en la vivència de l'Eucaristia i del perdó podran percebre la crida del Senyor al sacerdocí i seguir-la amb promptitud i generositat. A la vegada, tota l'Església diocesana ha de pregar per les vocacions. Aquesta és la primera i fonamental activitat de la pastoral vocacional.

La litúrgia, font i cim de la vida de tot cristià i de la vida de l'Església, té un paper molt important en la pastoral de les vocacions perquè constitueix una experiència viva del do de Déu i és una gran escola per a la resposta a la seva crida. Tota celebració litúrgica, i sobretot l'eucarística, ens descobreix el veritable rostre de Déu, ens posa en comunicació amb el misteri de la Pasqua, ens manifesta el rostre de l'Església. La força de la litúrgia ben celebrada, la grandesa del misteri, la seva capacitat transformadora, són lloc d'encontre i de crida. És del tot necessari ajudar els joves a viure amb profunditat i amb intensitat les celebracions.

En l'àmbit de l'exercici de la seva missió profètica i d'educació de la fe, l'Església ha de dur a terme una predicació directa sobre el misteri de la vocació en l'Església, sobre el valor del sacerdocí ministerial i sobre la seva urgent necessitat per al Poble de Déu. En el moment present ens cal parlar amb valentia de la vida sacerdotal i presentar-la com un valor inestimable i una forma esplèndida de vida cristiana. Es fa necessària una presentació explícita i sense ambigüitats de la grandesa del ministeri sacerdotal.

Els educadors, especialment els sacerdots, no han de témer el fet de proposar la vocació al presbiterat com una possibilitat real per a aquells joves que mostren els dons i les qualitats necessàries. No s'ha de tenir por de condicionar o limitar la seva llibertat; ben al contrari, una proposta concreta, feta en el moment oportú, pot ser decisiva per

provocar-hi una resposta lliure i autèntica. És molt important la proximitat i la paraula d'un sacerdot, un testimoni concret i joïós, capaç de generar interrogants i conduir a decisions fins i tot definitives²⁰.

També l'àmbit de l'acció caritativa i social de l'Església és un lloc propici per a l'encontre amb el Senyor i per escoltar la seva crida. L'amor envers els necessitats i les accions que se'n deriven per posar remei als seus patiments és essencial per a l'Església, forma part de la seva naturalesa més profunda tant com l'acció evangelitzadora o el servei dels Sagraments. L'activitat de l'Església en tots els seus membres ha de ser expressió de l'amor de Déu. Un amor que es rep, que es comparteix i que es projecta, que cerca el bé de la pròpia Església i de tot ésser humà.

Els joves d'avui mostren una particular sensibilitat respecte a les persones que viuen en la pobresa, en la marginació i en el tercer món, i es comprometen a través de múltiples voluntariats. En una societat materialista i consumista en què tot es pot comprar, el camí de la vivència de la gratuïtat és molt adequat per a l'encontre amb el Crist a través dels pobres. Molts joves per aquest camí han trobat sentit a les seves vides, i s'han trobat amb ells mateixos, amb els altres i amb Déu. Jesús dirà clarament en la paràbola del judici final: «Us ho asseguro: tot allò que fèieu a un d'aquests germans meus més petits, a mi m'ho fèieu» (Mt 25, 40).

La Direcció o Acompanyament espiritual és també un mitjà indispensable en la pastoral vocacional per tal d'ajudar en el procés de creixement i sobretot en el moment de descobrir la vocació específica. És necessari en l'àmbit de la pastoral juvenil i vocacional recuperar i redescobrir la gran tradició de l'acompanyament espiritual individual, que ha donat sempre fruits tan importants en la vida de l'Església. Tasca no gens fàcil i que

---

20. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, n. 39; OBRA PONTIFICIA PARA LAS VOCACIONES ECLESIAÍSTICAS, *op. cit.*, pp. 89-91.

requereix temps i paciència, però que dóna un fruit extraordinari en el terreny que ens ocupa²¹.

Aquest acompanyament constitueix un cas de relació interpersonal amb tres factors: les dues persones que intervenen en el procés, i la relació d'ambdues amb Déu, que il·lumina i està present al llarg de tot el camí. Per això, malgrat les dificultats personals i socials, sempre serà possible el procés perquè, en definitiva, l'ésser humà està creat per Déu i per a Déu. Es tracta d'ajudar el subjecte a eliminar els obstacles, a facilitar el seu encontre amb Déu i a ajudar-lo a descobrir la seva vocació específica.

Finalment, en la pastoral vocacional hi ha un element transversal que és la figura del sacerdot i que es presenta sempre com a comú denominador dels elements abans esmentats. En temps d'orfanat de referències, en temps de fragmentació interior, de dispersió, de superficialitat i de consumisme, són necessaris uns referents sacerdotals que siguin transparència del Crist, que traspuïn l'alegria de la seva consagració, que siguin capaços de generar il·lusió, esperança, entusiasme i de presentar ideals amb convicció. Que exerceixin un lideratge creïble per la seva fidelitat a l'Evangelí, i sobretot pel testimoniatge de la seva vida.

Sacerdots que connecten amb els joves, que són accessibles i apreciats no perquè siguin uns col·legues més, o perquè rebaixin els nivells d'exigència, sinó perquè viuen la unió amb Crist, lliuren les seves vides, són inconformistes davant del món, audaços en l'apostolat, i s'expressen amb valentia i llibertat d'esperit, sempre al servei de la veritat. Quantes vegades un escolà, un nen de la catequesi, d'una família cristiana, o un jove de la parròquia o d'un moviment, han descobert la seva vocació a partir del desig de «voler ser com el mossèn!».

---

21. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, n. 40; MAURIZIO COSTA, *op. cit.*, p. 263-264.

Tots som responsables

Tots som responsables en el treball de la pastoral vocacional²². La responsabilitat de la pastoral vocacional recau en la comunitat eclesial, en tots els àmbits i estaments del Poble de Déu. El primer responsable és el Bisbe amb la col·laboració del seu presbiteri. El Bisbe ha de promoure i coordinar les iniciatives apropiades. Els preveres col·laboraran sobretot per la seva entrega, pel seu testimoniatge de servei i de fraternitat i pel seu zel evangelitzador. També cal promoure grups vocacionals formats per persones que ofereixin la seva pregària i el seu sacrifici de cada dia; i també recolzament moral i col·laboració material. Els fidels laics tenen una gran importància, especialment els catequistes, els professors, els educadors i els animadors de la pastoral juvenil²³. També cal implicar-hi els nombrosos grups, moviments i associacions de fidels laics.

Una responsabilitat particular està confiada a la família cristiana. La família cristiana és una «església domèstica» i constitueix com un «primer Seminari»²⁴. Tanmateix, actualment trobem grans dificultats fins i tot en les famílies cristianes. No és fàcil que es desvetllin vocacions al sacerdoci en un ambient de creixent secularització i consumisme com el nostre, amb un índex de natalitat tan baix i un model cultural de família que dificulta el conreu de la possible llavor vocacional. D'altra banda, alguns mitjans de comunicació presenten una imatge del sacerdot distorsionada i incompleta que acaba generant rebuig. Per tot això, en no poques ocasions, els obstacles comencen en la pròpia casa quan un nen o un jove manifesten el desig d'anar al Seminari.

---

22. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, n. 41; AMADEO CENCINI, *Pedagogía y estrategias de la pastoral vocacional en la diócesis i en la comunidad parroquial*, en CONFERENCIA EPISCOPAL ESPAÑOLA, *Decid con la vida: «aquí estoy»*, *Jornadas Nacionales de Pastoral Vocacional*, Madrid, 2007, pp. 86-87.

23. Cf. AMADEO CENCINI, *op. cit.*, p. 96.

24. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, n. 41; COMISIÓN EPISCOPAL DE SEMINARIOS Y UNIVERSIDADES, *“Habla, Señor”, Valor actual del Seminario Menor*, Madrid 1998, pp. 33-35.

Des de l'àmbit de la pastoral familiar cal potenciar una cultura de la vida, que ajudi als matrimonis a acollir generosament el do de la vida i a valorar la vocació sacerdotal d'un fill com un gran regal de Déu. Els pares, quan pensen en el futur dels fills, volen el millor per a ells i volen sobretot que puguin tenir una vida feliç. Ara bé, els pares cristians han de ser conscients que els seus fills només trobaran la felicitat plena si responen a la vocació a la que Déu els crida, i que la vida sacerdotal és un camí de felicitat. Per això és responsabilitat seva ajudar els seus fills en l'elecció del seu estat de vida, descobrint la voluntat de Déu.

Perquè estiguessin amb Ell

- La Formació Sacerdotal
- Ambients i Protagonistes de la formació
- Estar amb Ell

Fragment de *La multiplicació dels pans i els peixos*. Esbós de Josep Obiols,
Museu Diocesà de Barcelona.

Perquè estiguessin amb Ell

L'evangelista sant Marc narra que Nostre Senyor «pujà a la muntanya, cridà els qui va voler, i ells hi anaren. I en designà dotze, els quals donà el nom d'apòstols, perquè estiguessin amb ell i per enviar-los a predicar» (Mc 3, 13-14).

Què significa l'expressió «perquè estiguessin amb ell»? Significa un «acompanyament vocacional» que Jesús porta a terme amb els apòstols. Després d'haver-los cridat i abans d'enviar-los a predicar, el Mestre disposa un temps de formació intensa sobretot orientat a desenvolupar una relació de comunió i d'amistat amb ell. Els hi dedica una catequesi més àmplia i profunda que a la resta de la gent, comparteix amb ells el dia a dia i els moments més transcendents, els ensenya a pregar, dóna resposta als seus interrogants, resol els seus conflictes interns, facilita que siguin testimonis de la seva pregària, dels seus miracles i de la seva vida sencera. En resum, crea amb ells una comunitat de vida i de destí, i els fa participants de la seva pròpia missió²⁵.

L'Església s'inspira en l'exemple del Crist²⁶. Es pot afirmar que l'Església ha viscut al llarg de la seva història aquesta pàgina de l'Evangeli a través de la seva dedicació a la pastoral vocacional, a

---

25. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, n. 42; RUDOLF SCHNACKENBURG, *El Evangelio según san Marcos*, Barcelona 1980, pp. 84-91.

26. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, n. 42.

través de l'acompanyament de les vocacions i amb el treball formatiu dedicat als candidats al presbiterat i a la seva atenció i formació permanent posterior. És aquesta una de les tasques de màxima importància per al futur de l'Església i per al futur de l'evangelització.

1. La Formació Sacerdotal

Els joves que arriben als nostres seminaris actualment procedeixen d'una cultura i d'una societat que es troben immerses en un creixent procés de secularització que provoca a la vegada una separació entre la socialització cultural i la religiosa. Entenc per socialització cultural la incorporació a la societat i l'apropiació de la seva cultura, i per socialització religiosa la incorporació a l'Església i l'apropiació dels seus ensenyaments, sagraments i formes de vida.

Cada vegada hi ha més persones que creixen amb una mena d'orfandat per manca de referències ja siguin familiars o de mestres que influeixin en les seves vides. També es fa notar la influència de l'individualisme i del subjectivisme tan presents en la societat actual, marcada per una cultura narcisista i per un erotisme que impregna l'ambient. Així mateix es constata una gran fragmentació interior i una gran dispersió. Cada vegada més comunicats, i en canvi, sovint amb problemes de relació personal. Cada vegada més insegurs i mancats de vertebració en la configuració de la personalitat i de la vida.

Els nostres plantejaments i objectius en ordre a la formació dels futurs sacerdots són clars i definits, però el que resulta més difícil és encertar en el «com» portar a la pràctica els continguts. Amb la paraula i l'exemple hem d'incidir per ajudar els formands a assolir la necessària consistència personal en tots els aspectes. En aquest sentit em sembla oportú recordar la importància del nostre testimoni personal ja que avui és més important que mai que en nosaltres trobin referents i models.

Consistència personal

La formació humana és el fonament de tota la formació sacerdotsal²⁷. El prevere, que està cridat a ser imatge viva de Jesucrist, ha de procurar reflectir la perfecció humana de Nostre Senyor. Per tant, els futurs preveres han de conrear una sèrie de qualitats humanes com l'amor a la veritat i al bé, la lleialtat, el respecte per la persona, el sentit de la justícia, la fidelitat a la paraula donada, la compassió autèntica, la coherència de vida i, en particular, l'equilibri de judici i de comportament. Aquestes qualitats són necessàries per aconseguir una personalitat sòlida, lliure, equilibrada i consistent.

Les mancances produïdes per la falta de referències, per la fragmentació i dispersió interior, per les dificultats de relació, per les inseguretats, etc., es corregeixen en primer lloc a través de la formació humana, que és un fonament necessari per arribar a reflectir la perfecció humana que brilla en Jesucrist i que s'ha de transparentar en les seves actituds i en el tracte amb els altres. La personalitat humana ha de servir de pont i no ser obstacle per als altres en el treball pastoral.

De particular importància és la capacitat de relacionar-se amb els altres, així com la maduresa afectiva de qui està cridat al celibat. En conseqüència, cal una formació clara i sòlida per a una llibertat i una consciència ben formada. També és necessària la fermesa de caràcter per a qui haurà de treballar i viure contracorrent en no poques situacions, i superar la temptació constant de instal·lar-se en allò que la societat considera «políticament correcte».

---

27 Cf. CONCILI VATICÀ II, Decret *Optatam Totius*, n. 13; JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, n. 43.

La recerca del Crist i la vida en comunió amb Déu

La formació espiritual comporta la recerca del Crist i la vida en comunió amb Déu²⁸. Cal ensenyar als futurs preveres a cercar Jesús, com els apòstols Pere i Andreu (cf. Jn 1, 37-42). La seva vida espiritual ha d'estar animada per aquesta recerca constant i per la trobada amb el Mestre. On trobar-lo? El Decret conciliar *Optatam totius* sembla indicar un triple camí: la meditació fidel de la Paraula de Déu, la participació activa en els misteris de l'Església i el servei de la caritat als «més petits»²⁹.

Un element essencial de la formació espiritual és la lectura meditada i orant de la Paraula de Déu, que facilitarà la conversió contínua. La forma primera i fonamental de resposta a la Paraula és la pregària, encontre viu i personal amb Déu Pare, Fill i Esperit Sant³⁰. La culminació de la pregària cristiana és l'Eucaristia, que és «font i cimal» dels sagraments i de la Litúrgia de les Hores. És també necessari redescobrir la bellesa i l'alegria del Sagrament de la Penitència. El sacerdot no és algú que compleix les seves «obligacions» pel que fa a la pregària. Ha de ser un mestre en l'art de la pregària i ha de viure la centralitat de l'Eucaristia en la seva existència. Així mateix, el sacerdot ha de destacar pel seu amor filial a Maria, Mare i Mestra; dona eucarística, model d'escolta de la Paraula de Déu i Mare sol·lícita dels sacerdots.

La formació espiritual comporta també cercar el rostre del Crist en els germans. De l'encontre amb Déu neix l'exigència de l'encontre amb el proïsme, el lliurament als altres i el servei humil. El sacerdot és l'home de la caritat i de l'amor fratern, i en aquesta perspectiva es troba l'educació del celibat, de l'obediència i de la pobresa. La recerca i l'encontre amb el Senyor porten a viure

---

28. Cf. CONCILI VATICÀ II, Decret *Optatam Totius*, n. 8. 12; JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, nn. 45-50.

29. Cf. CONCILI VATICÀ II, Decret *Optatam Totius*, n. 8.

30. Cf. MAURIZIO COSTA, *op. cit.*, p. 270.

íntimament units a Ell. La vida espiritual, que entenem com a relació i comunió amb Déu, és el fonament principal per avançar en la conversió contínua i en el lliurament als altres. Els seminaristes han d'aprendre a viure en tracte familiar i assidu amb les Persones divines. Ells, que seran configurats a Crist Sacerdot per la sagrada Ordenació, han de viure en comunió i amistat amb ell³¹.

Proposar la fe i donar raó de l'esperança

La formació intel·lectual cerca la intel·ligència de la fe. Encara que té el seu caràcter específic propi, es relaciona profundament amb la formació humana i espiritual. Respon a una exigència ineludible de la intel·ligència amb la qual l'home, participant de la intel·ligència divina, tracta d'aconseguir una saviesa, que a la vegada s'obre i avança al coneixement de Déu i a la seva adhesió. Troba la seva justificació específica en la naturalesa mateixa del ministeri ordenat i manifesta la seva urgència actual davant el repte de la nova evangelització³².

La formació intel·lectual teològica i la vida espiritual es troben i reforcen mútuament. Recordem una vegada més les paraules de sant Bonaventura: «Ningú no cregui que li sigui suficient la lectura sense la unció, l'especulació sense la devoció, la recerca sense l'admiració, l'observació sense la joia, l'activitat sense la pietat, la ciència sense la caritat, la intel·ligència sense la humilitat, l'estudi sense la gràcia divina, la investigació sense la saviesa de la inspiració sobrenatural»³³.

L'Exhortació Apostòlica *Pastores dabo vobis*³⁴ ens recorda les dues direccions en les què es mou la teologia: la primera és la de l'estudi de la Paraula de Déu, la segona direcció és la de

---

31. Cf. CONCILI VATICÀ II, Decret *Optatam Totius*, n. 8.

32. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, n. 51.

33. SAN BONAVENTURA, *Itinerarium mentis in Deum*, Prol., n. 4: *Opera omnia*, tomus V, Ad Claras Aquas 1891, n. 296.

34. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, n. 54.

l'home, interlocutor de Déu. I recull l'afirmació de *Optatam Totius*, que l'estudi de la Sagrada Escripura, «ha de ser com l'ànima de tota la teologia»³⁵. D'aquesta manera, la teologia arriba a ser la vertebració de la *bona notícia*, perquè aquesta aparegui, tant com sigui possible, com el missatge complet de Crist a la seva Església.

La competència teològica en la qual s'han de preparar els futurs sacerdots ha d'estar en plena sintonia amb el Magisteri i la Tradició de l'Església. En aquest sentit, l'orientació pastoral requerida en l'estudi de la teologia, no ha de plantejar-se amb perjudici del seu caràcter doctrinal.

Comunicar la caritat de Jesucrist, Bon Pastor

Tota la formació dels candidats al sacerdoti té una finalitat pastoral i, en definitiva, està orientada a comunicar la caritat de Crist, Bon Pastor³⁶, que «no ha vingut a fer-se servir, sinó a servir els altres, i donar la seva vida com a preu de rescat per a tots els homes» (Mc 10, 45). La formació pastoral es desenvolupa mitjançant la reflexió i l'aplicació pràctica. En aquest sentit, cal assegurar la competència científica i la preparació pràctica, però es tracta sobretot de garantir el creixement en la comunió amb els sentiments de Crist (cf. Flp 2, 5).

Per aconseguir una formació pastoral adequada és necessari l'estudi d'una disciplina teològica pròpia, la teologia pastoral, que és una reflexió científica sobre la vida i l'acció de l'Església. L'estudi de la teologia pastoral es complementa amb serveis pastorals que els candidats han de realitzar en el marc del seu procés formatiu. Tant l'estudi com les experiències pastorals s'orienten a la vivència progressiva de la unió amb Crist, que comunica la seva caritat de Pastor, la qual ha de ser el principi i l'ànima del ministeri del prevere.

---

35. CONCILI VATICÀ II, Decret *Optatam Totius*, n. 16.

36. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, n. 57-58.

L'estudi de la teologia pastoral complementat per les diferents activitats i experiències, i il·luminat des de la pregària i la contemplació de Jesucrist Bon Pastor, ajuda en l'educació del futur sacerdot perquè arribi a viure la seva missió de pastor i de guia de la comunitat no com un domini sobre els altres sinó com un servei que el porta a donar la vida, impregnant tota la seva actuació de caritat pastoral.

2. Ambients i Protagonistes de la formació

Els protagonistes de la formació sacerdotal a l'Església són el Bisbe, la comunitat educativa del Seminari, els professors de Teologia, les comunitats d'origen, les associacions, els moviments juvenils i el mateix aspirant. Em referiré fonamentalment a dos aspectes.

La comunitat educativa

La comunitat educativa del Seminari està constituïda per les diferents persones que intervenen en la formació: el rector, el director espiritual, els formadors i els professors. Han de sentir-se profundament units al Bisbe i ser exemple de comunió eclesial.

És evident que gran part de l'eficàcia formativa depèn de la personalitat madura i ferma dels formadors, des del punt de vista humà i evangèlic. Per això és molt important que per a aquest ministeri siguin escollits sacerdots de vida exemplar i amb determinades qualitats: «la maduresa humana i espiritual, l'experiència pastoral, la competència professional, la solidesa en la pròpia vocació, la capacitat de col·laboració, la preparació doctrinal en les ciències humanes que són pròpies de l'ofici, i el coneixement de l'estil peculiar del treball en grup»³⁷.

---

37. *Ibidem*, n. 66.

Els professors de teologia

Els professors de teologia³⁸ han d'estar en comunió amb els altres formadors dels futurs sacerdots i col·laborar amb ells. En aquest sentit, aquests professors de teologia així com els teòlegs, han de ser conscients en el seu ensenyament que l'autoritat no prové d'ells mateixos, sinó que han d'obrir i comunicar la intel·ligència de la fe en el nom del Senyor Jesús i de l'Església. Per això, el teòleg, sense detriment de l'ús de totes les possibilitats que ofereix la ciència i la investigació, ha de ser conscient que exerceix la seva missió per mandat de l'Església i col·labora amb el Bisbe en l'ofici d'ensenyar.

Els Bisbes i els teòlegs estan al servei de la mateixa Església en la promoció de la fe, i consegüentment han de desenvolupar i cultivar una confiança recíproca i, amb aquest esperit, superar també les dificultats que es puguin originar. Tot això significa que els professors han de ser homes de fe, d'amor a l'Església, de comunió i de plena fidelitat al Magisteri perquè ensenyen en nom de l'Església i per això són testimonis de la fe.

La força del testimoni

M'agradaria acabar aquest segon apartat amb un apunt de pedagogia de gran importància per a la comunitat educativa i el claustre de professors. Una consideració sobre la força del testimoni des de la perspectiva de la ciència pedagògica, que ens ajuda també a aprofundir en la importància de la dimensió testimonial de cara a la formació dels futurs sacerdots. Em refereixo a l'anomenat *aprenentatge vicari*³⁹.

Una bona part de l'aprenentatge humà té lloc d'una manera vicària, és a dir, sense execució oberta per part del qui aprèn. La forma vicària es realitza per l'observació del desenvolupament de models;

---

38. Cf. *Ibidem*, n. 67.

39. Cf. DALE H. SCHUNK, *Teorías del aprendizaje*, México 1997, pp. 108-116.

el subjecte no actua, però observa. Les fonts comunes d'aprenentatge vicari són observar o escoltar diferents tipus de models, però sobretot models de persones. Les fonts vicàries acceleren l'aprenentatge més del que seria possible si calgués executar tota l'activitat per adquirir-lo.

L'estudi de l'aprenentatge vicari ens mostra que el qui aprèn capta molt més del què el qui ensenya pot preparar i controlar des dels seus plantejaments i objectius pedagògics. Les seves fonts d'aprenentatge estan composades també per molts altres elements no previstos però que es mostren a través del llenguatge del comportament i són perfectament percebuts. Aquests elements poden suposar fins a dues terceres parts del que el discent capta i processa. En aquest terreny, la coherència entre les paraules i la vida adquireix una gran importància. Per tant, el testimoni personal volgut o no volgut, previst o no previst, però en qualsevol cas percebut fins a uns límits incalculables, juga un paper de gran transcendència.

Per això tots els protagonistes de la formació dels futurs sacerdots tenim una gran responsabilitat i no podem conformar-nos amb la simple competència tècnica o científica, que té una gran importància. Acceptat això, el testimoni d'una vida exemplar és incomparablement més eficaç. Vet aquí que amb les aportacions de tots els que intervenen en la formació, s'ha d'aconseguir un clima que propiciï un aprenentatge i una maduració harmònica en tots els aspectes. Una paraula i una vida que s'han de convertir en una motivació, una crida constant i urgent a superar la mediocritat, a progressar en la vida espiritual de manera incessant, a plantejar-se seriosament la crida a la santedat sacerdotal.

3. Estar amb Ell

El Seminari ha de ser un ambient espiritual, un itinerari de vida, una atmosfera que afavoreixi i asseguri un procés formatiu,

de manera que el candidat pugui arribar a ser, amb el sagrament de l'Orde, una imatge viva de Jesucrist⁴⁰. La vida al Seminari és una escola de l'Evangelí, del seguiment del Crist, és un temps privilegiat per deixar-se educar pel Senyor per tal de fer la voluntat del Pare i servir els germans. En definitiva, la formació al Seminari es resumeix en aprendre a donar la vida per Crist i pels germans.

Comunió, amistat, intimitat de vida

Nostre Senyor «en designà dotze perquè estiguessin amb ell» (Mc 3, 14). En primer lloc Jesús els crida a estar amb ell, a ser els seus companys, a una presència física i a acompanyar-lo⁴¹. El verb indica precisament l'estabilitat: perquè estiguessin establiment amb ell. I per tant, més enllà que fossin deixebles seus, que l'acollissin, l'acceptessin, l'obeïssin, sobretot queda subratllat el fet de conviure i d'estar amb ell.

Després que estiguin amb ell vindrà el segon moment d'enviar-los a predicar. En aquest enviament la iniciativa és de Jesús. Ell envia a predicar, a proclamar, a ensenyar els misteris del Regne, que significa predicar el mateix Jesús. Ell és el misteri del Regne de Déu entre els homes. Per això, prèviament han d'estar amb ell, per poder testimoniar-lo. No estan amb ell per una simple instrucció formal que més tard hauran de repetir al peu de la lletra, sinó perquè el coneguin íntimament en una comunió de vida i després donin testimoniatge. Aquest és el motiu de la importància d'«estar amb Jesús», no tant per imitar algunes paraules o recollir algunes frases, sinó per identificar-se amb la seva forma de viure, d'actuar, per testimoniar i ser una continuació del mateix Crist, gran i etern sacerdot⁴².

---

40. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, n. 42.

41. Cf. RUDOLF SCHNACKENBURG, *El Evangelio según san Marcos*, Barcelona 1980, pp. 84-91; CARLO M. MARTINI, *La llamada de Jesús*, Madrid 1987, pp. 42-47.

42. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, n. 12.

Nostre Senyor Jesucrist convida a tots i a cadascun dels seus deixebles a viure l'Evangelí en radicalitat i totalitat. El sacerdot viu aquesta crida des de la seva realitat d'estar configurat amb Crist, Cap i Pastor. Ell ha de viure i manifestar un conjunt de virtuts com la fe, la humilitat, la misericòrdia, la prudència, que són importants per a la seva vida espiritual i per a l'exercici del seu ministeri. Els consells evangèlics d'obediència, celibat i pobresa, expressen de manera particular el seguiment en totalitat, i el sacerdot és cridat a viure'ls des del significat i les finalitats que brollen de la seva pròpia identitat⁴³.

Obediència

L'obediència no és quelcom extern sobreposat al sacerdot sinó que deriva de la seva realitat més profunda, del seu ésser sacerdotal, de la seva configuració amb Crist, que «es féu obediència fins a acceptar la mort, i una mort de creu» (Flp 2, 8). En la seva vida i ministeri ha de buscar el compliment de la voluntat del Pare, com el Crist. Des del compliment d'aquesta voluntat i des de la identificació amb el Crist, pot arribar a viure la unitat de vida. Aquí s'entronca l'obediència, peculiar exigència espiritual i virtut necessària en el ministeri dels preveres⁴⁴.

En el ritu de l'ordenació es promet obediència i respecte filial al Bisbe i als seus successors. No hi pot haver ministeri sacerdotal si no és en la comunió amb el Summe Pontífex i amb el Col·legi episcopal, particularment amb el propi Bisbe diocesà. Per això *Presbyterorum Ordinis* i *Pastores Dabo Vobis* subratllen que l'obediència sacerdotal és una obediència «apostòlica»⁴⁵, en el sentit que s'exerceix en relació a l'Església en la seva estructura jeràrquica.

---

43. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, n. 27.

44. Cf. CONCILI VATICÀ II, Decret *Presbyterorum Ordinis*, n. 14.; JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, n. 28.

45. Cf. CONCILI VATICÀ II, Decret *Presbyterorum Ordinis*, n. 15; JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, n. 28

Aquesta obediència i respecte filial a l'estructura jeràrquica de l'Església no tenen un caràcter passiu. Es tracta d'una obediència responsable i voluntària al servei de Déu i dels germans que acull les exigències d'una vida eclesial orgànica i organitzada, i també la gràcia de discerniment i de responsabilitat en les decisions eclesials, que Jesús ha garantit als apòstols i a als seus successors.

L'obediència del prevere es realitza en el marc eclesial. No és la obediència d'algú que es relaciona individualment amb l'autoritat, sinó que el prevere està profundament inserit en la unitat del presbiteri, que, com a tal, està cridat a viure en estreta col·laboració amb el Bisbe i, a través d'ell, amb el successor de Pere⁴⁶. L'obediència viscuda amb autenticitat ajudarà el prevere a exercir amb transparència evangèlica l'autoritat que li ha estat confiada en relació amb el Poble de Déu: sense autoritarismes i sense decisions demagògiques. Només el qui sap obeir en Crist, sap exercir el servei de l'autoritat.

L'obediència ens capacita per a rebre els impulsos especials del Pare, pel Fill en l'Esperit, significats en el superior. És un misteri, que no consisteix en la bona marxa dels aspectes humans de les tasques, sinó en el creixement del Regne de Déu en nosaltres i en les persones que ens han estat encomanades⁴⁷. L'obediència és un lliurament en totalitat al servei de Déu i dels germans, com veiem en el Senyor. Obeir és viure atent, sempre a l'escolta de la voluntat de Déu i de les necessitats dels germans. Obeir és superar la temptació de l'egocentrisme, per centrar la vida en Crist i en el proïsme, fent entrega dels pensaments, voluntat i sentiments a Crist, que és la vida del sacerdot⁴⁸.

---

46. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, n. 15.

47. Cf. J. RIVERA-M. IRABURU, *Espiritualidad Católica*, Madrid 1982, pp. 877-897. JUAN ESQUERDA BIFET, *Teología de la Espiritualidad Sacerdotal*, BAC, Madrid, 1976, pp. 212-214.

48. Cf. JOAN XXIII, Encíclica *Sacerdotii Nostri Primordia*, Roma 1959, n. 6.

Celibat

El celibat és un do de Déu, és un do que Crist ofereix als qui són cridats al sacerdoci. No es tracta d'una ofrena meva, d'una renúncia fruit de la meva generositat. És un do que ha de ser acollit amb gratitud i alegria.

El Decret conciliar *Presbyterorum Ordinis* subratlla que el celibat concorda molt amb el sacerdoci. Els preveres pel celibat es consagren a Crist d'una forma nova i s'uneixen a ell més fàcilment amb un cor indivís, es dediquen més lliurement al servei de Déu i dels homes, es constitueixen, a més, en senyal viva d'aquell món futur, present ja per la fe i per la caritat, en què els fills de la resurrecció no prendran marits ni mullers⁴⁹. Aquestes raons seran desenvolupades per Pau VI⁵⁰ en la seva triple perspectiva de significat cristològic, eclesiològic i escatològic.

L'Església no imposa a ningú el celibat, simplement escull els sacerdots entre aquells que han rebut aquest carisma seguint el Crist que va escollir ser cèlibe, lliurant-se a l'Església en dedicació total i vivint una vida que és signe d'un estat futur. El celibat, viscut per amor al Regne de Déu constitueix un testimoni escatològic, un signe particular dels «darrers temps». El Senyor va anunciar que «quan arribi la resurrecció, ja no prendran muller ni marit, sinó que seran com els àngels del cel» (Mt, 22, 30). És un signe i un anunci d'un món futur en plenitud.

El significat eclesiològic del celibat ens porta més directament a l'activitat pastoral del sacerdot. La virginitat consagrada dels sacerdots expressa l'amor virginal del Crist a la seva Església i la fecunditat d'aquesta unió⁵¹. D'igual manera el sacerdot s'uneix a l'Església amb

---

49. Cf. CONCILI VATICÀ II, Decret *Presbyterorum Ordinis*. n. 16.

50. Cf. PAU VI, Encíclica *Sacerdotalis Caelibatus*, Roma 1967. nn. 19-34.

51. Cf. *Ibidem*, n. 26.

amor exclusiu, i dedicant-se totalment a les coses del Crist es dedica amb més llibertat i en totalitat al servei dels germans.

Ara bé, per entendre el misteri i el do del celibat en profunditat hem de girar la mirada al Crist. Crist va ser cèlibe. Crist fa noves totes les coses mitjançant el seu misteri pasqual. Crist, mitjancer entre Déu i els homes, redemptor del gènere humà, que en coherència i harmonia plena amb aquesta missió roman tota la vida en l'estat de virginitat, dedicat totalment al servei de Déu i dels homes⁵². En efecte, el veritable fonament del celibat només pot ser teocèntric i ha de ser expressat com a *Dominus pars*. Això demostra que no és privació d'amor, sinó un deixar-se arrossegar per l'amor de Déu, el qual dóna sentit a tota la vida del consagrat⁵³.

La dedicació total al servei de Déu i dels homes vol dir un amor total i sense reserves, que omple tota la vida, que ocupa tot el cor, també des del punt de vista afectiu. Quan el Crist crida a «estar amb ell» i a ser enviats després a predicar i a fer el bé, crida a una nova realitat, crida a ser i a viure en unió amb ell i de la manera més semblant a com ell va viure. És el Crist qui concedeix aquest do i qui crida.

Pobresa

Els tres consells evangèlics estan íntimament relacionats i el sentit més profund rau en una més gran disponibilitat i llibertat en el seguiment del Senyor. La pobresa no consisteix en un simple abstenir-se de determinats béns d'aquest món. «Sols el qui contempla i viu el misteri de Déu com a únic i màxim Bé, com a veritable i definitiva Riquesa, pot comprendre i viure la pobresa, que no és certament menyspreu i refús dels béns materials, sinó l'ús agraït i cordial

---

52. Cf. *Ibidem*, n. 21.

53. Cf. BENET XVI, *Discurs als Cardenals, Arquebisbes, Bisbes i Prelats de la Cúria Romana*, 22 de desembre de 2006.

d'aquests béns i, alhora, la joiosa renúncia a ells amb gran llibertat interior, és a dir, feta de cara a Déu i obeint els seus desigis»⁵⁴.

Per entendre el valor de la pobresa cal contemplar i viure el misteri de Déu, cal partir del sentit de Déu, de la consciència de la seva Realitat i de la nostra realitat. És aleshores quan podem experimentar la nostra pobresa humana radical, el fet que Déu ens ha creat, ens manté en l'existència, i que, finalment només Ell pot portar a la plenitud. És llavors quan experimentem que Déu és el Bé suprem. Ens ajuda també el fet de contemplar Nostre Senyor, que ve al món pobre i expressa d'aquesta manera la veritable naturalesa humana. Tot ho rebem de Déu i tot ho hem d'orientar vers Déu, sense que els béns d'aquest món ofeguïn el nostre cor.

El Senyor també va voler que els seus companys i col·laboradors visquessin pobrament. Els apòstols, després de rebre la seva crida, ho deixen tot i el segueixen. I més encara, trencant els esquemes de la seva època i de totes les èpoques, el Senyor declara feliços i benaurats els pobres⁵⁵. La clau per entendre aquesta benaurança es troba en la confiança. L'ésser humà té necessitat de seguretat. Els béns materials, culturals, afectius i espirituals, ens ajuden a tenir confiança, però no poden ocupar el lloc de Déu, en qui hem de posar la seguretat i la confiança fonamentals.

Cal que el sacerdot visqui amb radicalitat aquesta confiança en el Senyor, que visqui els valors fonamentals de la pobresa evangèlica⁵⁶: pobresa de criatures per poder créixer en l'amor de Déu; pobresa per viure com a fill de Déu, és a dir, rebent-ho tot del Pare; pobresa per amor al Crist pobre, ja que és congruent participar de la pobresa que el Mestre va escollir i va viure; pobresa per participar de la creu del Crist; pobresa per amor als germans més pobres, per prescindir

---

54. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, n. 30.

55. Cf. Lc 6, 20; Mt 5, 3.

56. Cf. J. RIVERA-J. M. IRABURU, *op. cit.* p. 852-865.

del que és propi i compartir-ho; pobresa per facilitar la humilitat i créixer en llibertat espiritual; pobresa per conformar-se més al Crist pobre i ser més creïble en l'acció pastoral. En la pobresa, en la humilitat, en la debilitat, es manifesta la força del Crist.

La missió

- Zel evangelitzador
- Centralitat de l'Eucaristia
- Pare dels pobres

Fragment de *L'Últim Sopar*. Esbós de Josep Obiols, Museu Diocesà de Barcelona.

La missió

«En designà dotze, als quals donà el nom d'apòstols, perquè estiguessin amb ell i per enviar-los a predicar» (Mc 3, 14).

Com hem dit abans, Jesús crida en primer lloc a estar amb ell i posteriorment envia a predicar. Ell és qui té la iniciativa i els constitueix apòstols, els envia a anunciar l'Evangelí, a ser testimonis seus enmig del món. No són simples repetidors sinó comunicadors de la seva paraula, dels misteris del Regne i del Crist mateix. Per això cal que hagin viscut en amistat, en intimitat amb ell, en comunió de vida, per poder donar un testimoni vàlid i creïble.

El sacerdot també ha rebut la crida per estar amb Jesús i per ser enviat a predicar. I en la missió que el Senyor li encomana exerceix un triple ministeri⁵⁷: és ministre de la Paraula, cridat a predicar la Paraula de Déu. És ministre dels sagraments: cridat a santificar a través dels sagraments, sobretot de l'Eucaristia. I també està cridat a guiar i servir al Poble de Déu. Servir i educar els fidels perquè responguin a la pròpia vocació i arribin a la maduresa cristiana en la caritat.

El sacerdot és, abans que res, ministre de la Paraula de Déu, enviat per anunciar a tothom l'Evangelí del Regne, cridant a cada persona

---

57. Cf. CONCILI VATICÀ II, Decret *Presbyterorum Ordinis*, nn. 4-6; JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, n. 26.

a la fe i conduint els creients a un coneixement i comunió cada vegada més profunds del misteri de Déu, revelat i comunicat a nosaltres en el Crist. Aquesta és la seva obligació principal: anunciar a tothom l'Evangelí del Crist, complint el mandat del Senyor (cf. Mc, 16, 15). La seva missió és ensenyar, no la seva pròpia saviesa, sinó la Paraula de Déu, i convidar indistintament a tots a la conversió i a la santedat. La seva predicació ha d'exposar la Paraula de Déu, no només d'una manera general i abstracta, sinó aplicant la veritat perenne de l'Evangelí a les circumstàncies concretes de la vida. Per això, ha de ser el primer en familiaritzar-se amb la Paraula de tal manera que ella generi en ell un cor nou i una nova mentalitat. El sacerdot ha de ser oient de la Paraula i servidor de la Paraula.

El prevere és ministre dels sagraments. Els set sagraments acompanyen la vida humana des del seu inici fins al traspàs. Pel Baptisme introdueix els homes en el Poble de Déu, pel Sagrament de la Penitència reconcilia els pecadors amb Déu i amb l'Església, amb la Unció alleuja als malalts, amb la celebració de l'Eucaristia s'actualitza el sacrifici redemptor de Crist, el Senyor es fa present en la història amb tota la seva força salvadora i reuneix al seu Poble, i edifica l'Església. L'Eucaristia significa i realitza la comunió de vida amb Déu i la unitat del Poble de Déu. Per al sacerdot el lloc veritablement central, tant del seu ministeri com de la seva vida espiritual, és l'Eucaristia. El beat Joan XXIII recordava que tota la santificació personal del sacerdot ha de modelar-se sobre el sacrifici que celebra⁵⁸.

Finalment, el sacerdot està cridat a actualitzar l'autoritat i el servei de Jesucrist guiant i servint la comunitat eclesial. Es tracta de conduir els fidels perquè conreïn la seva pròpia vocació vivint la caritat, la llibertat en el Crist i cercant la voluntat de Déu en

---

58. Cf. JOAN XXIII, Encíclica *Sacerdotii Nostri Primordia*, Roma 1959, n. 22.

tots els esdeveniments. De manera especial es lliurarà als més pobres i petits. Ha de reunir la comunitat com una família, i l'ha de conduir. Aquest ministeri inclou la coordinació dels diferents carismes que l'Esperit suscita en la comunitat en ordre a l'edificació de l'Església. Sant Pau ens recorda que «els dons són diversos, però l'Esperit és un de sol» (1Co 12, 4). Donat que l'Esperit és un de sol, la diversitat dels carismes no ha de ser motiu de divisió, sinó d'enriquiment i de complementarietat dins d'una unitat orgànica i dinàmica en la qual tots els dons de l'Esperit són importants per a la vitalitat de l'Església.

El Sant Pare Benet XVI ha declarat un «Any Sacerdotal» en ocasió del 150 aniversari del *dies natalis* de Sant Joan Maria Vianney. La finalitat és «contribuir a promoure el compromís de renovació interior de tots els sacerdots, perquè el seu testimoniatge evangèlic en el món d'avui sigui més intens i incisiu»⁵⁹. Hi ha tres conceptes en aquesta breu enumeració de la finalitat que m'agraden particularment: «renovació interior», «intens» i «incisiu». Per poder oferir un testimoni intens i incisiu, abans cal deixar-se renovar en profunditat pel Crist. No es pot incidir, influir, repercutir, si hom no és sal, llum, ferment, vivint la unió amb el Crist Sacerdot.

M'agradaria, al fil de la contemplació de la vida de Sant Joan Maria Vianney, oferir tres subratllats, com tres línies de força que em semblen especialment importants en el moment actual per a la vida i el ministeri sacerdotal: el zel evangelitzador, la centralitat de l'Eucaristia, i el deure de ser pare dels pobres.

---

59. BENET XVI, *Carta per a la convocatòria d'un any sacerdotal en ocasió del 150 aniversari del dies natalis del sant Cura d'Ars*; Roma, 2009.

1. Zel evangelitzador

El tema de l'evangelització, que havia adquirit un clar protagonisme en l'Església sobretot des del Concili Vaticà II, ha esdevingut un tema recurrent tant a nivell de reflexió teològica com a l'hora de la posada en marxa de plans pastorals en tots els àmbits i en la major part de les diòcesis i de les Conferències Episcopals. El Concili Provincial Tarraconense va assenyalar també com un dels seus objectius prioritaris el tema de l'evangelització⁶⁰. Els Moviments d'Acció Catòlica, els Nous Moviments i les realitats eclesials que van sorgint, aporten iniciatives i mètodes orientats a una Nova Evangelització, sense oblidar també les parròquies. En aquest sentit, són molt interessants les conclusions que van sorgir, ja fa més de vint anys, al Congrés sobre la «parròquia evangelitzadora» celebrat a Madrid el novembre de 1988⁶¹.

La Nova Evangelització es fa cada vegada més urgent perquè ens trobem immersos en un procés de secularització aparentment imparabile. Aquest procés provoca, com hem dit anteriorment, una separació entre la socialització cultural i la socialització religiosa, que abans anaven unides. D'altra banda, el secularisme condueix al relativisme moral i desemboca també en la indiferència respecte al fet religiós.

Davant d'aquestes dificultats podem caure en el conformisme o en la resignació, o bé podem dedicar-nos a estudiar i debatre el problema a base de reflexions de caire sociològic i seriosos anàlisis que ens porten a descobrir causes i conseqüències, per tornar una altra vegada a revisar, analitzar i extreure dades estadístiques, però sense acabar de posar remei a la situació. Sempre podem arribar a la conclusió que ens ha tocat viure una època molt difícil i que la situació no dóna per més.

---

60. Cf. CONCILI PROVINCIAL TARRACONENSE, *Documents i Resolucions*, Ed. Claret, Barcelona 1996, nn. 1-47.

61. Recollint les aportacions del Congrés, es va publicar posteriorment el llibre *Parroquia evangelizadora*, Madrid 1989.

Ens pot ser útil repassar la vida del sant Rector d'Ars i contemplar la forma que ell tenia d'afrontar i resoldre les dificultats que també es va trobar. Resulta significatiu que quan el Vicari General de la diòcesi de Lió, Sr. Courbon, va signar i va lliurar el nomenament a Joan Maria Vianney li va dir com a resum de l'estat de la parròquia: «No hi ha molt d'amor de Déu en aquesta parròquia; vos procurareu introduir-lo»⁶².

Quan arriba a Ars es troba amb un ambient en què «el paganisme pràctic s'havia infiltrat en les ànimes i en moltes havia debilitat, encara que no extingit del tot, la fe»⁶³. Aquest «paganisme pràctic» tenia diferents indicadors: el primer era la manca d'assistència a Missa en els dies de precepte. D'altra banda, els homes, els joves i fins i tot els nens tenien el vici de blasfemar. A això s'afegeix que els pares de família dilapidaven els diners en les quatre tavernes del poble; els joves, per la seva banda, eren grans aficionats al ball, i les vetllades nocturnes es convertien en ambient propici per a greus pecats. A això cal afegir una gran ignorància en la formació religiosa perquè els nens no anaven amb assiduitat al Catecisme, així com una deficient formació cultural, ja que no hi havia una escola fixa al poble. En conseqüència, ni infants ni joves no rebien cap instrucció⁶⁴.

Programa pastoral

El panorama no era gens fàcil a la parròquia del sant Rector d'Ars, però la situació era similar a la dels pobles veïns. Tanmateix, no tot era negatiu, també es podien ressenyar elements positius: es conserva encara la confraria del Santíssim Sagrament, que va fundar un segle abans el seu antecessor el Sr. Francesc Hescalle, i troba també en arribar algunes famílies cristianes. D'altra banda, rep el suport i la col·laboració d'algunes persones significatives com ara l'alcalde,

---

62. Catalina LASSAGNE, *Petit mémoire*, segona redacció, p. 8. Citat per Francis TROCHU, *El cura de Ars*, Madrid 1996, p. 141.

63. FRANCIS TROCHU, *op. cit.*, p. 153.

64. Cf. *Ibidem*, p. 173.

Antoni Mandy, el conseller municipal, Miquel Cini, i la senyora Maria Anna Colomba Garnier des Garets⁶⁵.

El seu programa pastoral consistirà en contactar com més aviat millor amb els seus feligresos amb la intenció de dur a terme una profunda renovació. Procurarà assegurar la col·laboració de les famílies més honorables, tractarà d'encomanar el seu fervor als bons i de convertir els pecadors i, per damunt de tot, pregar Déu per la seva santificació i la dels altres⁶⁶. L'objectiu fonamental serà la conversió de tots i cadascun dels seus feligresos. La pregària incessant que cada dia adreça a Déu llargament a l'església parroquial, en el silenci de la nit, serà l'eix pastoral de tota la seva vida: «Déu meu, concediu-me la conversió de la meua parròquia, accepto patir tot el que vulgueu durant tota la meua vida». Amb aquesta actitud comença el seu ministeri a Ars i aquesta és la pregària que repetirà incessantment per assolir l'objectiu. A la pregària, hi va unir els dejunis i les penitències⁶⁷.

Però el jove sacerdot que havia arribat a Ars no era només un home d'oració i penitència, era també un home d'acció. Tot i que els seus mètodes d'apostolat responen a un context concret i a un temps determinat, continuen vigents pel que fa als principis i criteris. Va ser un «apòstol infatigable, ple d'iniciatives per guanyar la joventut i santificar les llars, atent a les necessitats de les seves ovelles, proper a la seva vida, atent a lliurar-se sense mesura per la fundació d'escoles cristianes i a favor de les missions parroquials. Ell va ser, en veritat, per al seu petit ramat, el Bon Pastor que coneix les seves ovelles, que les allibera dels perills i les guia amb autoritat i amb prudència»⁶⁸.

---

65. Cf. FRANCIS TROCHU, *op. cit.*, p. 154; MGR. RENÉ FOURREY, *El auténtico Cura de Ars*, Barcelona 1999, pp. 60-64.

66. Cf. MGR. RENÉ FOURREY, *op. cit.*, pp. 68-70; FRANCIS TROCHU, *op. cit.*, p. 156.

67. Cf. JEAN DE FABRÈGUES, *El santo Cura de Ars*, Madrid 2009, pp. 101-118; FRANCIS TROCHU, *op. cit.*, p. 162.

68. JOAN XXIII, *op. cit.*, n. 23.

La conversió d'una parròquia⁶⁹

La santificació del diumenge va ser el primer objectiu que es va proposar. Va començar per dignificar i embellir l'església parroquial. Unes transformacions materials que van animar als més fervorosos i van cridar l'atenció dels curiosos. Va aconseguir que s'arribés a suprimir en la seva quasi totalitat el treball dels diumenges després de vuit anys d'esforços. Volia formar una parròquia modèlica on el diumenge fos veritablement el «dia del Senyor». També va aconseguir que les blasfèmies desapareguessin del vocabulari dels habitants d'Ars.

En la seva lluita per la conversió d'Ars, va aconseguir tancar les quatre tavernes que hi havia al poble. En aquell context, cal fer notar que les tavernes no eren un lloc de trobada i de reunions saludables en què la gent es reuneix sense ofendre a Déu. Eren, en canvi, llocs en què es bevia fins a l'embriaguesa, s'aprenien els vicis, i es blasfemava. Pel que fa a la seva lluita contra el ball, de la qual també va sortir aïrós, la qüestió era de principis: es tractava d'evitar l'ocasió del pecat.

La instrucció religiosa dels infants i els joves va ser la seva principal sol·licitud. Els nens eren ocupats molt aviat en els treballs agrícoles i ramaders. La manca de regularitat i de constància produïen també desmotivació, i el resultat era que només assistien al catecisme els dies de pluja, i no mostraven gaire interès en aprendre'l. Superant tot tipus de dificultats, i amb una pedagogia adequada, va aconseguir que els nens d'Ars arribessin a ser els més ben instruïts de la comarca.

Sant Joan Maria Vianney també mostra un gran zel en la predicació. Es prepara els sermons a consciència llegint les vides

---

69. Cf. FRANCIS TROCHU, *op. cit.*, pp. 171-205; MGR. RENÉ FOURREY, *op. cit.*, pp. 76-81.

dels sants, el Catecisme del Concili de Trento, i també els Diccionaris de Teologia, Tractats Espirituals i Sermonaris de l'època. Buscava la inspiració davant el Sagrari, demanava al Senyor el seu ajut per saber transmetre la fe, per comunicar l'esplendor de la Veritat i la grandesa de la vida de la gràcia. I després de la preparació i de l'oració intercedint pel fruit, predicava amb energia, com un autèntic profeta que denuncia el mal i exhorta al bé.

Obres d'apostolat

El programa pastoral, com dèiem abans, constava de l'oració i de la penitència per la conversió i la santificació de tots. Però no des de la llunyania desencarnada, sinó des del contacte i la proximitat del pastor, visitant-los casa per casa i preocupant-se especialment pels malalts i pels infants. De seguida es va posar en contacte amb els seus feligresos, amb tots, i va buscar la col·laboració dels que estaven en millor disposició. Al voltant d'ell es van anar coordinant una sèrie de persones que van entrar pel camí d'una espiritualitat seriosa i profunda, un petit grup ple de fervor. D'altra banda, va agrupar les joves en la *Confraria del Rosari* i revitalitzà l'antiga *Confraria del Santíssim Sagrament* més orientada als joves i als homes. Va procurar que tots els seus feligresos tinguessin vida interior amb una pedagogia d'acompanyament i d'adaptació a cada persona⁷⁰.

La vida al poble anirà canviant poc a poc. Les confraries del Santíssim Sagrament i del Rosari tenen una gran vitalitat. El 1826 se celebra un jubileu que commou els cors, i sobretot, és la missió que té lloc el 1827 la que marca una fita en el procés de conversió. El senyor rector en un dels seus sermons arriba a confessar que *Ars ja no és Ars*. Ha col·laborat en els diferents jubileus i missions dels pobles veïns, però no ha trobat res comparable a la seva parròquia⁷¹. No tot estava aconseguit, però s'havia donat un canvi significatiu.

---

70. Cf. FRANCIS TROCHU, *op. cit.*, pp. 233-287; MGR. RENÉ FOURREY, *op. cit.*, pp. 66-70.

71. Cf. FRANCIS TROCHU, *op. cit.*, p. 267; MGR. RENÉ FOURREY, *op. cit.*, pp. 111-113; JEAN DE FABRÈGUES, *op. cit.*, pp. 151-167.

Revifar el carisma en l'Any Sacerdotal

L'Oració Col·lecta de la festa litúrgica de Sant Joan Maria Vianney, destaca precisament aquest aspecte de la seva vida: «Déu omnipotent i misericordiós, vós heu fet de sant Joan Maria Vianney un sacerdot admirable pel seu zel pastoral; concediu-nos, pel seu exemple i per la seva intercessió, de guanyar per a Vós, amb l'amor de Crist, els nostres germans i que amb ells assolim la glòria eterna». Zel significa cura, diligència i sol·licitud. Era el de Vianney un zel que cremava el seu cor. Aquest zel ocupava tota la seva existència i es projectava sobre la vida de totes i cadascuna de les persones que li havien estat encomanades, a les quals va procurar ensenyar «el camí del cel» i portar a la perfecció de la vida cristiana. És el zel per la glòria de Déu i per la salvació de les ànimes que ha de devorar el sacerdot fins arribar a oblidar-se d'ell mateix, consagrant-se plenament a la sublim missió que li ha estat encomanada⁷².

L'Any Sacerdotal que ha declarat el Sant Pare és un any de gràcia, un any de renovació de la nostra entrega al Senyor. És oportú recordar les recomanacions de Sant Pau a Timoteu: «Per això et recomano que procuris revifar el do de Déu que has rebut per la imposició de les meves mans» (2Tm 1, 6). Revifar, tornar a encendre el do diví, com es fa amb el foc sota les cendres, viure el do rebut sense perdre ni oblidar mai la novetat permanent que és pròpia de tot do de Déu, viure'l en la seva frescor i bellesa originària, estrenar-lo cada dia. Aquest revifar és, sobretot, l'efecte d'un dinamisme de la gràcia, intrínsec al do de Déu. Per altra part, és també una tasca confiada a la responsabilitat personal del sacerdot. Amb l'efusió sacramental de l'Esperit Sant que el consagra i l'envia, el prevere queda configurat amb Jesucrist, i és enviat a exercir el ministeri pastoral que, arrelat en el seu propi ser i abastant tota la seva existència, és també permanent⁷³.

---

72. Cf. PIUS XI, Encíclica *Ad Catholici Sacerdotii*, Roma 1935, n. 41.

73. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, Roma 1992, n. 70.

Aquest és el carisma que hem rebut, que està en nosaltres i que hem de revifar incessantment: la gràcia sacramental que ens fa partícips del poder del Crist, del seu ministeri salvífic i del seu amor. I alhora, la seguretat de la seva força, de la seva gràcia i dels seus dons per dur a terme la missió encomanada. Per la nostra part, i com a resposta al do rebut, no queda una altra actitud que la reflectida per Sant Pau quan s'adreça als cristians de Corint i els diu: « De bon grat, doncs, gastaré el que tinc i em desgastaré jo mateix per vosaltres» (2Co 12, 15).

Demanam al Senyor la gràcia de revifar el nostre zel evangelitzador, la gràcia de fonamentar el nostre treball pastoral en la fe i en l'esperança, més enllà de l'aparent difícil realitat i de les dificultats constatades. Aquest és l'únic plantejament vàlid i realista de veritat. Una actitud d'insatisfacció sincera, recta i il·lusionada, plena d'esperança, que és l'únic punt de partida possible per a tota acció pastoral eficaç. El més fàcil, com li hauria pogut passar al nostre sant, és caure en la inèrcia conformista, estàtica i inoperant, justificada per les anàlisis purament humanes, que no tenen res de teològic i que sovint desemboquen en el conformisme estèril.

Demanam al Senyor la gràcia d'assolir un coneixement profund i precís dels homes i dones del nostre temps i de la condició humana. Un coneixement experimental, viu, après a la vida mateixa, nascut del contacte amb la massa que el ferment evangèlic ha de vivificar. I la ferma convicció, com el sant Rector d'Ars, que és realment possible que tots els qui viuen al marge de la fe poden sentir la sacsejada de la gràcia. Per part nostra, siguem generosos en el treball pastoral i fem un esforç per sortir al seu encontre, per propiciar una conversió profunda.

2. Centralitat de l'Eucaristia

El jove capellà que arriba a Ars el 1818 és conscient de les dificultats en el seu treball pastoral i de les seves pròpies limitacions. Però a la vegada es mostra molt esperançat en els seus objectius, aspirant a la conversió de tota la feligresia i sobretot, suplica a Déu incessantment aquesta conversió i uneix a l'oració una severa penitència. Portarà a terme múltiples iniciatives amb la finalitat inequívoca de propiciar l'encontre de les persones amb Déu, la conversió del cor, la nova vida en gràcia de Déu. Aquesta vida de gràcia es comença d'una manera concreta, i també d'una manera concreta es manté i es desenvolupa. Els sagraments, són els mitjans que serviran al cristià per rebre, per mantenir i per créixer la vida de gràcia.

Prioritzar el que és essencial

L'Església viu i celebra l'encontre entre Crist Ressuscitat i els homes a través dels sagraments, que són esdeveniments en els quals la gràcia arriba al cor de la persona i a la història per mitjà de les paraules i els gestos realitzats segons va disposar el Senyor. Crist és el sagrament de Déu i l'Església és el sagrament del Crist. Els sagraments són les realitzacions més intenses de l'encontre amb Déu en l'Església, Cos de Crist i Temple de l'Esperit. Per això els sagraments són fonamentals tant per a qui busca Déu com per a qui, havent-lo trobat, vol aprofundir i créixer en el seu coneixement i amor.

Els sagraments alimenten la vida de fe en les seves diferents etapes, ja que a través d'ells Crist Salvador es fa present de manera eficaç en tots els moments i situacions de la nostra vida⁷⁴. La celebració de cada sagrament és un moment de gràcia, un esdeveniment de

---

74. Cf. B. FORTE, *Introducción a los Sacramentos*, Milán 1994; J.M. ROVIRA, *Los Sacramentos, símbolos del Espíritu*, Barcelona 2001.

salvació, una experiència de l'amor de Déu i una trobada amb Déu i amb els germans. Els sagraments enforteixen la fe, l'esperança i l'amor, estan ordenats a la santificació de les persones i a l'edificació de l'Església⁷⁵. Els set sagraments acompanyen la vida humana des de l'inici fins al traspàs. En aquest camí, l'Eucaristia és font i culminació de tota la vida cristiana i de tota la vida de l'Església⁷⁶. Els altres sagraments estan units a l'Eucaristia i s'ordenen a ella.

Joan Maria Vianney era un home de pregària, i d'una oració eminentment eucarística. «Tots coneixen les llargues nits d'adoració que, essent jove rector d'un poblet, aleshores poc cristià, passava davant el Santíssim Sagrament. El tabernacle de la seva església es va convertir molt aviat en el focus de la seva vida personal i del seu apostolat»⁷⁷.

Centralitat de l'Eucaristia

Com hem dit abans, la pregària del Rector d'Ars era, sobretot, una pregària eucarística. La seva devoció a Nostre Senyor, present en el Santíssim Sagrament de l'altar, era veritablement extraordinària. En tot moment inculcava als fidels el respecte i l'amor a la divina presència eucarística, convidant-los a acostar-se amb freqüència a la santa taula, i ell mateix els donava exemple d'aquesta pietat tan profunda no només per les seves llargues estones de pregària, sinó que també els edificava amb la seva pietosa manera de celebrar la Missa i fins i tot en la forma com s'agenollava al passar davant el sagrari⁷⁸. La consciència de la presència real del Senyor en l'Eucaristia va marcar profundament la seva vida. La seva preocupació constant serà donar Déu als homes i apropar els homes a Déu. La celebració de l'Eucaristia es convertirà en el cor de la seva vida i del seu treball pastoral.

---

75. Cf. CONCILI VATICÀ II, Constitució *Sacrosanctum Concilium*, n. 59.

76. Cf. *Catecisme de l'Església Catòlica*, nn. 1324-1385.

77. JOAN XXIII, *op. cit.*, n. 12.

78. Cf. *Ibidem*, n. 16.

Veiem, doncs, el punt fort de la seva pedagogia. Ensenya als seus parroquians sobretot amb el testimoni de la seva vida. Els fidels aprenen a pregar contemplant el seu exemple, i seguint el rector, van de bon grat al sagrari per fer una visita a Jesús Eucaristia. Aquesta educació dels fidels en la presència eucarística i en la comunió era particularment eficaç quan el veien celebrar el Sant Sacrifici de la Missa. Amb actitud d'adoració, posant tot el seu amor. Els deia amb convenciment que totes les bones obres humanes juntes no són comparables a la força de la celebració eucarística. Estava convençut, a la vegada, que tot el fervor en la vida d'un sacerdot depenia de com vivia la celebració de la Missa⁷⁹.

A més de donar exemple, s'esforça per catequitzar els feligresos. No es conforma amb recordar la norma, sinó que també els explica la naturalesa, el valor, la necessitat per a la vida i la multitud de béns que deriven de l'Eucaristia. L'eix del seu treball pastoral serà desaferrar les persones de les seves preocupacions materials i terrenals per acostar-les cap a l'altar⁸⁰. La celebració de l'Eucaristia és la font de l'activitat apostòlica i de la santificació personal de Joan Maria Vianney. De fet, com recordava el beat Joan XXIII, l'acció essencial de l'apostolat d'un sacerdot és reunir al voltant de l'altar al poble regenerat i unit per la fe. És aleshores quan ofereix el diví sacrifici en què actualitzem el sacrifici redemptor de Crist. És llavors quan el Poble de Déu, alimentat pel Cos de Crist creix en comunió amb Déu i amb els germans, troba la seva força i la seva vida i es construeix en la caritat el Cos Místic de Crist, que és l'Església. La seva dedicació a l'ensenyament de la fe i a la purificació de les consciències convergien cap a l'altar⁸¹.

---

79. Cf. BENET XVI, *Carta per a la convocatòria d'un any sacerdotal en ocasió del 150 aniversari del dies natalis del sant Cura d'Ars*; Roma, 2009.

80. Cf. FRANCIS. TROCHU, *op. cit.* p. 180.

81. Cf. JOAN XXIII, *op. cit.*, nn. 20-21.

De l'altar al confessorari

Aquesta vivència de l'Eucaristia, aquesta identificació personal amb Crist, el portava de l'altar al confessorari⁸². Va intentar per tots els mitjans que els seus parroquians redescobriessin el significat i la bellesa de la penitència sacramental, mostrant-la com una íntima exigència de la presència eucarística. Amb les seves llargues estones davant del sagrari en l'església, va aconseguir que els fidels comencessin a imitar-lo, anant a visitar Jesús, segurs que allà trobarien també el seu rector, sempre disposat per escoltar-los i perdonar-los en nom de Déu. Al final, una multitud creixent de penitents, provinents de tota França, el retenia al confessorari fins a 16 hores diàries.

El Rector d'Ars va aconseguir en el seu temps canviar el cor i la vida de moltes persones, perquè va ser capaç de fer-los sentir l'amor misericordiós del Senyor amb delicadesa i amb fervor i també amb llàgrimes. Procura transmetre la certesa que l'amor de Déu i el seu perdó converteixen al pecador i el regeneren i li retornen la seva dignitat. L'actitud personal de Jesús davant el pecador no és la de condemnar sinó la de salvar. No disculpa ni justifica l'acció del pecat, però atorga el perdó que produeix la regeneració interior.

El Sant Pare Benet XVI, en l'Exhortació apostòlica postsinodal *Sacramentum Caritatis* ens recorda la relació intrínseca entre l'Eucaristia i el sagrament de la Reconciliació. L'amor a l'Eucaristia porta també a apreciar cada vegada més el sagrament de la Reconciliació⁸³. I degut a aquesta relació entre ambdós sagraments, una autèntica catequesi sobre el sentit de l'Eucaristia no pot separar-se de la proposta d'un camí penitencial. En l'actualitat vivim immersos en una cultura que tendeix a esborrar el sentit del pecat, que tendeix a justificar el que és injustificable, a trivialitzar els actes humans i a favorir una actitud superficial i irresponsable que porta a oblidar la necessitat d'estar en gràcia de Déu per acostar-se dignament a la

---

82. Cf. BENET XVI, *op. cit.*

83. Cf. JOAN XXIII, *op. cit.*, nn. 20-21.

comunió sacramental. I aquesta pèrdua de la consciència de pecat desemboca en una certa superficialitat en la forma de comprendre l'amor de Déu.

Un Any Sacerdotal per mantenir la nostra vida centrada en l'Eucaristia

L'Eucaristia ha de ser el centre de la nostra vida sacerdotal. Les condicions socials i culturals que ens toca viure en el món actual són complexes i plenes de canvis. D'altra banda, som conscients de la manca de sacerdots i que les activitats pastorals del prevere són múltiples i gairebé totes es presenten com a urgents. No és suficient la bona voluntat d'intentar abastar-ho tot amb el risc de caure en l'activisme i amb un seriós perill de dispersió que pot dificultar la vida espiritual, la formació i fins i tot l'acció pastoral. Cal un lliurament fins a l'extrem i donar la vida com el Senyor. Tanmateix, també caldrà prioritzar, cercant sempre la voluntat de Déu, sense descuidar la pregària i la formació permanent.

El Concili Vaticà II ha assenyalat la caritat pastoral com el vincle que dóna unitat a la vida del sacerdot i a les seves activitats. I la caritat pastoral brolla sobretot del sacrifici eucarístic que, per això, és el centre i l'arrel de tota la vida del prevere. Per això és la celebració de l'Eucaristia la que donarà unitat a la nostra vida i a la nostra acció pastoral. Una celebració que és alhora descans, reparació de les forces i, sobretot, nou impuls⁸⁴. La celebració quotidiana de la santa Missa es convertirà en el mitjà per expressar la nostra unió amb Crist i per créixer incessantment en aquesta unió. Serà també l'ocasió d'alimentar l'amor pels més pobres i petits, un amor que ens portarà a atendre les necessitats que en el dia a dia requereix l'exercici de la caritat, cuidant sobretot als més desfavorits, atenent també sol·lícitament a malalts i ancians, i a qualsevol tipus de necessitat que es presenti.

---

84. Cf. JOAN PAU II, Encíclica *Ecclesia de Eucharistia*, Roma 2003, n. 31.

Crist va confiar als Apòstols i als seus successors l'obra de reconciliació de l'ésser humà amb Déu. Els sacerdots són, per voluntat de Crist, els únics ministres del sagrament de la reconciliació. La reconciliació sacramental restableix l'amistat amb Déu Pare i amb tots els seus fills en la seva família, que és l'Església. I aquesta reconciliació es revitalitza i desenvolupa en totes les dimensions de l'Església. Malgrat les dificultats del moment present, com a sacerdots hem d'exercir el ministeri de la formació de la consciència, del perdó i de la pau. Amb els mateixos sentiments del Crist, amb les seves mateixes actituds, inclinant-nos amb misericòrdia sobre els homes i dones del nostre temps que necessiten el perdó regenerador de Déu, l'expressió del seu amor misericordiós, de la mateixa manera que nosaltres també el necessitem⁸⁵.

El sacerdot també té necessitat de confessar els seus propis pecats i debilitats. Ell és el primer en saber que la pràctica d'aquest sagrament enforteix en la fe i en la caritat envers Déu i els germans. És molt important que el ministre del sagrament ofereixi un testimoniatge personal precedint als altres fidels en aquesta experiència del perdó⁸⁶. Com a sacerdots tenim la missió de ser testimonis de la misericòrdia de Déu, que no vol la mort del pecador sinó que es converteixi i tingui una vida abundant. Com a sacerdots, som testimonis de l'amor del Crist, que dóna la vida, que cerca l'ovella esgarriada. Només en el perdó, només en la reconciliació es realitza la salvació de la persona i la renovació del món, per això el sagrament de la penitència és un tresor de l'Església.

En aquest sentit, és oportú que recordem, durant aquest Any Sacerdotal, les paraules de Joan Pau II al·ludint a la importància que els sacerdots «tornin a descobrir el sagrament de la reconciliació com a instrument fonamental de la seva santificació»⁸⁷.

---

85. Cf. CONGREGACIÓ PER AL CLERGAT, *Directori per el ministeri i la vida dels preveres*, Roma 1994, n. 51.

86. Cf. *Ibidem*, n. 51.

87. JOAN PAU II, *Carta als sacerdots per el Dijous Sant*, 25 de març de 2001, n. 10.

3. Pare dels pobres

Joan Maria Vianney és un model extraordinari de vida i de servei sacerdotal, no només per la seva entrega fins l'extenuació en el ministeri de la Reconciliació, pel seu zel en la transmissió de la fe, o per com vivia i transmetia el Sant Sacrifici de la Missa. També la seva vivència de la pobresa va ser extraordinària i es va despullar de tot a favor dels pobres. Coneixia bé la situació dels seus feligresos perquè visitava sistemàticament als malalts i a les famílies.

Despreniment

Els habitants d'Ars van percebre aviat que aquell sacerdot era diferent. En arribar, troba la casa parroquial ben condicionada. Però de seguida es desfà de diferents mobles i estris, i conserva únicament un llit, dues taules velles, algun armari, dues cadires, una olla, una paella i alguns petits estris domèstics més. Aquella senzillesa va impressionar la feligresia. Els habitants més benestants en veure que el rector només es quedava el mínim imprescindible, percebran en ell un home de Déu. Només arribar, va donar el seu matalàs a uns pobres i va començar a repartir-los tot el que podia. Els pobres, als quals va començar a distribuir abundants almoines, van experimentar la seva sol·licitud paternal⁸⁸.

Veient en cada un dels seus germans la presència del Senyor, va procurar amb amor de pare socorre'ls, alleujar els seus sofriments o les seves ferides, ajudar-los a superar les seves situacions i a portar una vida ordenada. La vídua Renard en diverses ocasions li va portar pa fresc a la casa parroquial. Ell, en lloc de menjar-se'l, el donava als pobres i a aquests els comprava els rosegons que havien recollit en els seus sarrons. El seu secret era molt senzill i consistia en donar-ho tot als altres i no quedar-se res per a ell mateix. Donar-ho amb delicadesa, amb tendresa i amb respecte. Era feliç quan

---

88. Cf. MGR. RENÉ FOURREY, *op. cit.*, pp. 64-65; FRANCIS TROCHU, *op. cit.*, pp. 157-163.

acollia un pobre, volia viure com un d'ells, i al final de la seva vida se sentia feliç de no tenir res i estar disponible a la crida definitiva de Déu⁸⁹.

Vianney era un místic amb un profund sentit de Déu i per això entenia i vivia amb naturalitat la pobresa i l'amor als pobres. Ell experimentava les seves limitacions i la seva pobresa radical davant Déu. A la vegada, contemplava el Crist que s'ha fet pobre per omplir-nos de la riquesa de la seva salvació, i era conscient que ha de viure pobre com el seu mestre i com els primers deixebles. En la seva pobresa, en la seva humilitat i en la seva debilitat, es va manifestar la gràcia i la força del Crist. Confiant absolutament en Déu, es va abandonar en mans de la Providència divina.

Inconformista i emprenedor

El Rector d'Ars és també un pastor emprenedor i creatiu que coneix la vida de les seves ovelles i posa remei als seus mals. No és un teòric fred de despatx, sinó un pare que vetlla pels seus fills. Un dels mals que detecta és el de la ignorància. Ars no disposava pròpiament d'escoles ni de mestres. A l'hivern cridaven un preceptor que donava classes a nens i nenes junts. Joan Maria lluitarà decididament amb la finalitat d'esmenar aquestes mancances, i aconseguirà els seus objectius. A més de dedicar-se a l'oració i a la penitència, a la predicació de la Paraula i a la celebració dels sagraments, era també un home d'acció, d'acció caritativa i social. Amb la col·laboració de l'Alcalde Sr. Mandy, busca un mestre per als nens, un mestre que s'instal·li de manera permanent en un local que el municipi posarà a la seva disposició⁹⁰.

Pel que fa a les nenes, va anar madurant un projecte entre 1820 i 1823. Va escollir dues joves de la parròquia com a futures

---

89. Cf. JOAN XXIII, *op. cit.*, nn. 6-9.

90. Cf. MGR. RENÉ FOURREY, *op. cit.*, pp. 106-132; FRANCIS TROCHU, *op. cit.*, pp. 247-264.

professores, Catalina Lassange i Beneta Lardet, i les va enviar perquè es preparassin degudament a la casa de les religioses de Sant Josep de Fareins. A la vegada, va adquirir una casa nova amb béns personals i ajuts dels fidels. L'escola va obrir l'11 de novembre de 1824. Al dia següent comencen aquella singladura amb les nenes d'Ars i aviat, en ser l'escola gratuïta, les parròquies veïnes envien les seves noies també i es comença un petit pensionat.

Després que aquest projecte va creixent i consolidant-se, Joan Maria tindrà una nova inspiració: recollir les noies orfes sense llar, i les nenes de famílies desestructurades o indigents, que eren utilitzades per pidolar o les posaven a treballar, de molt petites, com a criades. Pel poble i els voltants havia conegut diversos casos en aquestes situacions i li va semblar que el millor seria acollir-les a la mateixa escola en un internat que duria el nom de «Providència». El nou projecte va comportar una ampliació de la casa que feia d'escola. Doncs bé, tot seguit va comprar una mica més de terreny, ell mateix va traçar els plànols del nou edifici, i es va convertir en un treballador més de la construcció d'aquella casa. A partir de 1827, només aquelles nenes més necessitades van ser admeses com a pensionistes.

En algunes èpoques van arribar a albergar seixanta nenes o més. El manteniment de la casa i el pensionat corria a càrrec de la providència de Déu. No es cobrava res a ningú. No van faltar dificultats, fins i tot es va arribar a situacions crítiques. El senyor rector va vendre en alguna ocasió les poques pertinences que li quedaven, també va aplicar la part d'herència familiar que el seu germà Francesc li va lliurar, i contínuament implorà caritat per al manteniment de la institució. Mai no va defallir la seva confiança en Déu i mai va faltar el suport convenient a les noies orfes i a les responsables, que formaven una gran família.

En un poble que tenia 230 habitants quan ell va arribar, l'obra de la Providència d'Ars va ser una realització d'acció caritativa i social

molt rellevant. Allà van rebre educació humana i cristiana centenars de nenes. Allà es va formar a futures mares de família i joves que consagraríen totalment la seva vida a Déu. Allà se'ls va possibilitar créixer en una vida sana i recta i se'ls va preparar per poder guanyar el sosteniment d'una manera honesta. Segons la baronessa de Belvey, una gran benefactora de la institució, la Providència d'Ars va ser l'obra predilecta de Mn. Vianney⁹¹.

La caritat com a tasca de l'Església⁹²

Vianney és un rector que es preocupa pels pobres i els malalts, busca escoles per als nois i les noies, recull a la Providència orfes i noies de famílies en difícil situació, ell mateix dissenya plans i exerceix de manobre, visita a les famílies, etc. En definitiva, cerca la regeneració de les persones i el seu creixement humà, espiritual i social.

El Sant Pare Benet XVI tracta la qüestió de la solidaritat i l'ajut desinteressat al proïsme com a forma d'amor en les encíclicues *Deus caritas est* i *Caritas in Veritate*⁹³. Mostra com l'amor que ve de Déu ha de manifestar-se a un nivell personal, de cada creient, i també com a acte de la comunitat, eclesial, organitzatiu. Si l'Església és expressió de l'amor de Déu, de l'amor que Déu té per la criatura humana, també és veritat que l'acte fonamental de la fe genera un acte eclesial. L'Església ha de ser comunitat d'amor. La caritat és tasca de l'Església i la caritat de l'Església és una manifestació de l'amor de Déu. Segons el Papa, aquest amor, que anomenem *caritas*, no és una simple organització d'ajut al necessitat, sinó que es tracta de l'expressió necessària de l'acte més profund d'amor personal amb el qual Déu ens ha creat, suscitant en cada persona la inclinació a estimar els altres.

---

91. Cf. FRANCIS TROCHU, *op. cit.*, p. 261; MGR. RENÉ FOURREY, *op. cit.*, pp. 128-132.

92. Cf. JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES, *Aneu Mar Endins*, Madrid 2008, pp. 240-241.

93. Cf. BENET XVI, *Caritas in Veritate*, Roma 2009, n. 2; BENET XVI, *Deus caritas est*, Roma 2005, nn. 19-39.

Aquest amor als altres esdevé una obligació per a cada fidel i per a tota la comunitat eclesial, que en la seva activitat caritativa ha de reflectir l'amor trinitari. Des del principi hi va haver consciència d'aquesta obligació i els cristians de la primitiva comunitat de Jerusalem vivien units i ho tenien tot en comú (cf. Ac, 2). Comparteixen els seus béns, i entre ells no hi ha diferència entre rics i pobres. Amb el ràpid creixement i extensió de l'Església és, a la pràctica, impossible mantenir aquesta forma radical de comunió material, però el principi bàsic roman igualment i per això en tota comunitat cristiana s'ha de donar la capacitat de compartir fins el punt que no hi hagi persones necessitades.

Posteriorment va sorgir la *diaconia* amb la finalitat de portar a terme un servei més eficaç als necessitats, com un servei de l'amor envers el proïsme, realitzat de manera comunitària i organitzada. Aquest exercici de caritat es va confirmar com una de les seves accions essencials. La naturalesa íntima de l'Església s'expressa, d'aquesta manera, en una triple tasca: anunci de la Paraula de Déu, celebració dels sagraments, servei de la caritat. Són tasques que no poden separar-se entre si. L'amor cap als necessitats i les accions conseqüents per posar remei a les seves necessitats no són una acció de suplència o substitució a causa de les mancances dels serveis públics. Es tracta de quelcom essencial per a l'Església, forma part de la seva naturalesa més pregona⁹⁴.

L'Església és una gran família. L'amor de Déu conegut, cregut i viscut ens porta a compartir-ho tot amb els germans en l'Església i també ens condueix fins a traspasar els confins de la mateixa Església per viure la universalitat de l'amor compartint vida i béns amb tot ésser humà necessitat. L'activitat de l'Església en tots els seus membres ha de ser expressió de l'amor de Déu. Un amor rebut, compartit i projectat, que cerca el bé de l'Església, i que cerca el bé de tot ésser humà.

---

94. Cf. BENET XVI, *Caritas in Veritate*, Roma 2009, n. 11.

Caritat Pastoral i Any Sacerdotal

Per la imposició de les mans del Bisbe i l'oració consecratòria som constituïts sacerdots de Jesucrist. En aquest Any Sacerdotal, recordem i meditem especialment les paraules que escoltem del Bisbe el dia de la nostra ordenació: «pensa sempre el que faràs, reproduïx en tu el que commemoraràs, i conforma la teva vida al misteri de la creu del Senyor»⁹⁵. Mitjançant la consagració sacramental hem estat configurats amb Jesucrist, i la nostra vida ha quedat especificada per aquelles actituds del Crist Bon Pastor, que es resumeixen en la caritat pastoral. L'essència de la caritat pastoral és el lliurament i la donació total. La caritat pastoral és la virtut amb la qual nosaltres imitem el Crist en l'entrega de la pròpia vida i en el servei fins a l'extrem.

No es tracta només de viure amb generositat la donació dels béns materials o del propi temps. Es tracta sobretot de la donació d'un mateix, de la pròpia vida. La caritat pastoral ha de ser el criteri, la clau determinant de la nostra vida i de les nostres relacions amb els germans. Per això el sacerdot no es pot limitar a ser una persona correcta, ben educada, simpàtica i a mantenir relacions públiques agradables intra o extraeclesials. La caritat pastoral ens situa en un estil de vida que ha d'oferir una paraula sempre profètica, que comporta un lliurament de la vida per Déu i pels germans.

La caritat pastoral té com a primera destinatària la pròpia Església. Al si de la comunitat eclesial, la caritat pastoral del sacerdot li demana i li exigeix, de manera particular i específica, una relació personal amb el Bisbe i amb tot el presbiteri. Especialment, ens hem de lliurar a la porció del poble de Déu que el Bisbe ens encomana com a col·laboradors seus en el pasturatge de la diòcesi. Així mateix, l'amor ens ha de portar a buscar els allunyats i els no creients, a imatge del Bon Pastor, que també té «altres ovelles que no són d'aquest ramat,

---

95. BISBES DE LES DIÒCESIS DE LENGUA CATALANA, *Pontifical Romà, Ritual de l'Ordenació del Bisbe, preveres i diaques* (2ª edició típica), Barcelona 1997, n. 135.

i també les he de guiar. Elles escoltaran la meua veu, i hi haurà un sol ramat i un sol pastor» (Jn 10, 16).

La caritat pastoral troba el seu aliment principal i la seva expressió en l'Eucaristia. La celebració de l'Eucaristia serà el fonament, l'arrel, el cim de la nostra vida sacerdotal i el misteri que omple la nostra existència perquè configurats a Crist també oferim la nostra vida que es va transformant. En l'Eucaristia trobem la força que ens portarà a anunciar la Bona Nova sense defallença així com a entregar-nos als més pobres i necessitats sense reserves ni càlculs humans.

La caritat pastoral és el principi unificador de l'activitat pastoral amb tot el que conté de varietat i amb totes les dificultats que comporta. Un principi que ens porta a viure aquelles actituds i comportaments propis de Jesucrist, Servent i Senyor, imitant i revivint la seva mateixa entrega. Una caritat pastoral, que té la seva font específica en el sagrament de l'Orde, i que ens ha de portar a donar la vida pels germans.

Exhortació final

Benvolguts germans. Aquest serà un any especial de gràcia i de benedicció del Senyor per a tota l'Església i de manera particular per als sacerdots. Un any de reflexió, de creixement i de contemplació de la nostra realitat de cridats, consagrats i enviats.

Jesús va cridar i en va constituir dotze «perquè estiguessin amb ell i per enviar-los a predicar» (Mc 3, 14). Ell segueix cridant al llarg de la història homes concrets perquè participin de la seva sagrada missió, i d'aquest grup de cridats nosaltres en formem part. Fem memòria agraïda de la crida de Déu a l'existència, a la vida cristiana i a la vida sacerdotal.

Hem estat cridats per estar amb el Crist, per viure en amistat profunda amb ell, en intimitat, i per viure pobres, castos i cèlibes, com ell. Seguim l'exemple de qui, essent ric, s'ha fet pobre per amor, seguim l'exemple de qui va escollir ser cèlibe pel Regne del cel, seguim el Crist obedient, que sempre cerca complir la voluntat del Pare.

Hem estat consagrats per la unció de l'Esperit Sant i enviats per a ser instruments vius del Crist al servei de l'edificació de l'Església per a la salvació del món. El Senyor, que ens ha cridat pel nostre nom, i ens ha ofert la seva amistat, ens envia a predicar la Bona Nova. No tinguem por. Siguem generosos amb ell i amb els germans. Estiguem sempre disponibles per a Déu i per als altres, amb un tarannà senzill i acollidor, amb un cor obert i alegre, amb una paraula d'esperança i de consol.

Som conscients que no faltaran dificultats ni motius per al desànim, ni tampoc les opinions experimentades d'aquells que ja han perdut la il·lusió de la primera hora. Al llarg del camí sobrevindran temptacions per instal·lar-nos en la rutina i en l'escepticisme. Però sabem molt bé que la nostra vida només val la pena des d'una vivència profunda de la consagració, que omple tota l'existència i que es projecta testimoniant que hem escollit la millor part.

Hem acceptat el repte que suposa ser sacerdots aquí i ara, amb un missatge evangelitzador de proposta i no d'imposició, conscients que el Senyor no va venir per condemnar el món sinó per salvar-lo. Per això exercim el nostre ministeri procurant ser llum que il·lumina, sal que dóna consistència i ferment que fa créixer la massa, tot preciant l'encontre de les persones amb Jesucrist.

L'època actual, en l'albada del nou mil·lenni, és un temps apassionant per viure el sacerdoti. Avui més que mai cal que tinguem clara la nostra identitat sacerdotal, que visquem el nostre sacerdoti amb fermesa, i que donem testimoni davant dels nostres contemporanis que som homes de Déu, testimonis de l'Absolut, que estimen l'Església i que es lliuren fins a donar la vida per la salvació dels homes. Mestres de pregària que donen resposta als interrogants cada vegada més profunds que l'home d'avui es planteja. Sempre inconformistes i insatisfets, sempre aspirant a la santedat i oferint un testimoni d'alegria en la vivència del nostre sacerdoti.

Aquest ha de ser un any important per a tots els diocesans, d'una manera particular per al nostre presbiteri i per al nostre seminari. Un any de pregària, de reflexió i de treball en la pastoral vocacional. El Senyor vol, sens dubte, un creixement en la santificació dels qui ja li hem consagrat la vida en el sacerdoti i en els que s'estan preparant. El Senyor, n'estic ben segur, ens vol beneir amb abundants vocacions. Més enllà de les dificultats, recordem una vegada més que la iniciativa és seva, i que com a Església diocesana, tenim capacitat de suscitar, acompanyar i ajudar les persones en el discerniment de la

Mons. Josep Àngel Saiz Meneses

resposta. Demanem que els joves estiguin oberts al projecte que Déu té per a ells i siguin receptius a la seva crida.

Maria, Font de Salut, Mare dels sacerdots, estrella de la nova evangelització és la Mare i mestra que ens guiarà en el camí; ella serà consol, esperança i causa de la nostra alegria.

Terrassa, 29 de novembre de 2009. Primer Diumenge d'Advent.

+ JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES,
Bisbe de Terrassa